

S
l
o
v
e
n
s
k
a
B
L
A
D
E
T

Slovenska zveza na Švedskem

S
l
o
v
e
n
s
k
o
G
l
a
s
i
l
o

Slovenska BLADET

Poletje/ Sommaren 2012

ISSN 2000-2173

Št./Nr 39 Letnik/Årgång 11

Slovenska riksförbundet i Sverige

Slovensko GLASILO / Slovenska BLADET

Št. / Nr 39 Letnik / Årgång 11

Izdajatelj / Utgivare: Slovenska zveza na Švedskem / Slovenska riksförbundet i Sverige, PG:72 18 77-9

Finančna podpora: Urad Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu; Članarina SZ

Slovensko GLASILO izhaja 4x letno v 550 izvodih

Naslovne fotografije / Uppslagsfoton: Binkoštno somaševanje v Vadsteni; Ministrica za Slovence po svetu, Ljudmila Novak pri slovenski lipi v Vadsteni; Pevski zbor Planika po nastopu na proslavi 35-letnice PZ, Malmö, 21. 4. 2012; Fotografije na zadnji strani / Sista sida: Pet generacij Budjevih v Landskroni, maj 2012; Planika – srečanje z gosti v prostorih društva; Potovanje iz Olofströma v Vadsteno, 26. 5. 2012.
Foto: Stopar, Podvinski, Myndel, Ficko; Bencek; Budja; Franseus; Stražar/BJM; Colner; Macuh; Maras; Molin; Perovič in drugi avtorji. Izbor / Urval: A. Budja

Za vsebino objavljenih člankov so odgovorni avtorji.

VSEBINA	2	INNEHÅLL
Uvodna beseda	3	Inledningsord
Slovenska zveza	4	Slovenska riksförbundet
Društva	8	Föreningar
<i>Simon Gregorčič, Köping</i>	<i>8</i>	
<i>Slovenski DOM, Göteborg</i>	<i>10</i>	
<i>Planika, Malmö</i>	<i>12</i>	
<i>Orfeum, Landskrona</i>	<i>19</i>	
<i>Slov. društvo Stockholm</i>	<i>24</i>	
<i>Slovenija, Olofström</i>	<i>25</i>	
Kultura	30	Kultur
Naša Cerkev	37	Vår Kyrka
Vaša pisma/Reportaže	41	Era brev/Reportage
Spominjamo se...	56	Vi minns... .
Slovensk historia	60	Slovenska zgodovina
Naslovi	63	Adresser

Glavni in odgovorni urednik/izdajatelj — Huvudredaktör/ansvarig utgivare:
Augustina Budja (Gusti)

Člana redakcije - Redaktionsmedlemmar

Jožef Ficko / Ciril M. Stopar

Tehnični urednik/Teknisk redaktör: Zvonimir Bencek

Naslov uredništva/Redaktionsadressen: Augustina Budja

Hantverkargatan 50

261 52 LANDSKRONA,

Tel. 0418– 269 26

E-post: budja@bredband.net

Svoje prispevke pošljite na zgornji naslov do 15. avgusta 2012
Skicka era bidrag till Slovenska BLADET senast den 15 augusti 2012, använd adressen ovan

Otroci, počitnice so pred vrati! *Kam vas bo peljala pot, kaj boste počeli čez poletje?! In vaši starši, kako se bodo odločili v tej kapitalistični norišnici? Kakorkoli že, naj vam bo lepo, naberite si novih moči in odpočijte si.*

Zadnje čase se dogaja, da hodimo veliko na pogrebe, naši rojaki in znanci odhajajo drug za drugim, tako so pogrebi kraj, kjer se najpogosteje srečujemo; težko pa je razumeti, da skoraj nihče ne opazi, da krste in žare nimajo žepov in da si nihče prav nič s seboj ne vzame na oni svet. In mi vsi grabimo, zbiramo kramo, nalagamo peneze za še slabše čase, kot da ti še niso dovolj slabi. Pridružujem se mnenju Janeza Medveška, ko pravi, da nam je bilo sicer že tudi boljše, pa slabše tudi. Če imamo zdravje, mir in dobro voljo, predusem zdravje, tedaj je vsak dan v življenju - zmaga. Veliko takih dni vam privoščim, kajti v tem čudnem in fantastičnem svetu so želje in voščila zastonj.

Uredniki večkrat prejemo pošto, naši bralci se oglašajo tudi po telefonu, večina jih je zadovoljnih in se zahvaljujejo za Slovensko GLASJLO, so pa tudi bralci, ki imajo pripombe in so nekoliko kritični. Zdrave kritike se v uredništvu ne branimo, pa tudi pohvale nam prijajo. Kritika se nanaša predusem na delno majhen tisk in fotografije, zaradi tega ima nekdo lahko težave pri branju. Opozoriti je treba, da Slovensko GLASJLO izhaja v polovičnem formatu, zato nekoliko manjši tekst, kajti vaše prispevke, uštevi fotografije, je težko selektirati. Vendar se bomo potrudili.

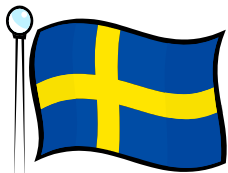
- SREČA Srečo iskati v bogastvu je greh, je posel za nore, zapravljanje časa in prazno iskanje... SREČA domuje v drobnih stvareh!
- VČASIH POTREBUJEŠ... Včasih potrebuješ nekoga, da se z njim pogovoriš. Včasih potrebuješ nekoga, da se z njim poveseš, včasih potrebuješ nekoga, še bolj, kot suha zemlja vode, da se z njim - deliš-, da greš vanj in on gre vate, pa ne v telo, da si izmenjaš duš obeh zaklade... Da, včasih potrebuješ PRIJATELJA!
- MISEL Če bi vsakdo izmed nas, skozi vse leto storil vsaj nekaj dobrega in plemenitega za bližnjega ali kogarkoli, ki je pomoči potreben, bi v nekaj letih na tej zemlji zavladal raj! In, ko je vse tako OTROŠKO ENOSTAVNO, ne razumem, zakaj se tega raja VSI tako branimo!?
- PODARJATI Podarjati - je srečo naokrog sejati. Bogastvo naše se z dajanjem večja! In, če obstaja sreč res več, je ta, PODARJATI najlepša sreča!

Avtor misli: *Janez Medvešek*

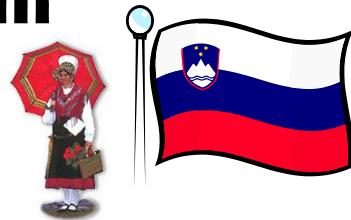
Naj vam bo lepo in naj vas sonček vsak dan poboža, kot nežna roka!

Gusti Budja

Slovenska zveza na Švedskem

slovenska.riksforbundet@telia.com

Predsednik ima besedo...

Lepa, zelena in prijetnih vonjev polna pomlad je za nami, imamo upanje da bomo imeli sončno in toplo poletje. Nekateri med vami se že pripravljajo da bodo preživeli dopuste v Sloveniji pri svojih sorodnikih, počitniških stanovanjih ali v hišah, ki ste jih kupili ali podedovali po svojih starših. Drugi pa boste ostali na Švedskem, kjer je poleti bolj znosno, brez večjih vročin in temperatur nad 30°C. Med temi, ki bodo ostali tukaj že drugo leto, sem tudi jaz, kajti sončni žarki in velike vročine več ne ustrezajo mojemu zdravju.

To pomlad pa se je v slovenskih društvih veliko dogajalo, kulturni dogodki in obletnice so se kar vrstili eden za drugim. V marcu so v Olofströmu organizirali 14 dnevno veliko slovensko razstavo, ki smo jo opisali v poročilu iz olofströmskega društva. Konec marca je Slovensko društvo v Stockholmu praznovalo 40- obletnico ustanovitve, v aprilu je pevski zbor Planike iz Malmöja slavil 35 obletnico obstoja. V aprilu je bil tudi uspešen občni zbor Slovenske zveze, kot gost nas je obiskal poslanec Franc Pukšič, ki je predsednik Komisije Državnega zbora RS za stike s Slovenci v zamejstvu in po svetu. V maju smo imeli balinarski turnir v Olofströmu, 26.maja pa je Slovenska katoliška misija na Švedskem praznovala zlati jubileum- to je zlatih 50 let delovanja na Švedskem. Svečano praznovanje je bilo v Vadsteni, kamor so priromali slovenski verniki iz cele Švedske, obiskali pa so nas tudi romarji iz Nemčije in Slovenije. Med gosti je bil tudi Jože Drolc, prejšnji dušni pastir na Švedskem, prišli so tudi slovenski duhovniki iz Rima, Slovenije, Nemčije in Švice. Ker je zlati jubileum nekaj posebnega nas je obiskal tudi slovenski kardinal iz Rima dr. Franc Rode. Med nas je prišla tudi Ljudmila Novak, ministrica RS za Slovence v zamejstvu in po svetu, s svojim obiskom nas je zelo počastila in s tem dala priznanje SKM in Slovencem na Švedskem. V Vadsteni je bilo res veliko visokih gostov, ki so se skupno z nami zbrali pri slovenski sv. maši in v procesiji smo šli k slovenski lipi, posajeni pri cerkvi sv. Brigite švedske. Po maši smo skupno praznovali z govori, kulturnim programom, z zahvalami in priznanji SKM od strani slovenske vlade in Slovenske zveze na Švedskem. Takšna srečanja se zelo pomembna za ohranitev slovenstva in slovenske besede na Švedskem.

Ministrica Ljudmila Novak se je v petek zvečer srečala s Slovenci v Göteborgu, v nedeljo pa s Slovenci v Stockholmu. To je že drugo leto po vrsti, da nas je obiskal minister za Slovence v zamejstvu in po svetu.

Toda vseeno se zgrinjajo črni oblaki nad švedske Slovence, kajti minister Karel Erjavec in Zunanje ministrstvo RS pripravlja predlog za ukinitve Veleposlaništva RS v Stockholmu. Proti temu predlogu je Slovenska zveza poslala na vse slovenske oblasti, predsednike, Državni zbor, vlado, razna ministrstva, **oster protest**, ki je bil objavljen na raznih spletnih straneh v Sloveniji, Slovenski radio je objavil intervju na radiu Slovenija s predsednikom

Zveze, prav tako tudi Radio Ognjišče. Slovenska TV je objavila ta protest na teletekstu na televiziji, reporter Toni Laterner pa je napisal o temu članek na njihovih spletnih straneh, prav tako tudi ostali slovenski časopisi. Še najbolj pa nas jezi da do danes nismo dobili niti enega odgovora na naš protest, kar je skoraj neverjetno za eno demokratično državo. Tega nismo naučeni tukaj na Švedskem, upamo da se bo to popravilo po urejenih varčevalnih ukrepih v Sloveniji.

Mi Slovenci, ki smo na Švedskem pa moramo držati skupaj in se moramo družiti tako v Vadsteni kot v slovenskih društvih, le tako bomo skupno močni in obstali, naše slovenske korenine ni tako lahko zamajati.

Vam pa želim veliko zdravja in sreče, pa ne pozabite se veseliti...

Ciril Marjan Stopar

Program dela Slovenske zveze

- ✚ junija, praznovanje samostojnosti RS in pikniki po društvih.
- ✚ 25. avgusta, srečanje vseh generacij v Barnakälla pri Bromölli.
- ✚ 27. oktobra, koncerti MoPZ Zgonik iz Branika v Olofströmu
- ✚ 17. novembra, sestanek UO Slovenske zveze.

<http://www.slovenci.si>

<http://www.uszs.gov.si/>

Obisk poslanca Franca Pukšiča na občnem zboru Slovenske zveze

22-ti občni zbor Slovenske zveze na Švedskem je bil letos 21. aprila v Malmöju, na isti dan pa smo praznovali 35-letnico pevskega zbora Planika. Naš občni zbor je pozlatil poslanec Franc Pukšič, preds. Komisije DZ RS za stike s Slovenci v zamejstvu in po svetu. Prvič v

zgodovini Slovenske zveze na občni zbor ni bilo nobenega predstavnika iz veleposlaništva RS v Stockholmu, verjamemo da je bila to direktiva iz zunanjega ministrstva RS, da bi privarčevali tudi na temu obisku, kar nas je precej prizadelo.

Toda poslanec Franc Pukšič, s katerim smo se prvič srečali že pred 10 leti v Malmöju je bil zelo dober sogovornik in nam je podrobno opisal razmere v domovini Sloveniji. Prav tako nam je povedal o delu Komisije DZ RS za stike s Slovenci v zamejstvu in po svetu. Tako nam je poslanec Franc Pukšič res pozlatil delo na

občnem zboru s svojim obiskom in je bila bolečina v srcu malo manjša. Mi pa smo mu dokazali, da smo bili res delovni in da se zelo trudimo da obdržimo slovenski jezik in kulturo tukaj na severu Evrope.

Občnega zbora so se udeležili predstavniki 8 društev: Slovenija iz Olofströma, Planika iz Malmöja, Orfeum iz Landskrone, France Prešeren iz Göteborga, Simon Gregorčič iz Köpinga, Slovenija iz Eskilstune, Slovensko društvo iz Stockholma in Arena iz Kallinge.

V letu 2011 je imela Slovenska zveza 1033 članov. Pogovarjali smo se o preteklem delu Zveze, društva so tudi podala svoja delovna poročila in videli smo, da se je povsod nekaj dogajalo. V Zborniku smo predstavili program dela Slovenske zveze za to leto in še dva leta v naprej, sprejeli pa smo tudi precej sklepov.

Med ostalimi, da bomo pomagali društvom dvakrat letno s finančno pomočjo za aktivnosti, pomagali bomo tudi finančno SKM ob praznovanju 50- obletnice v Vadsteni ter delno pomagali društvom za avtobuse in kombije. Slovensko glasilo bomo izdali 4-krat to leto.

Letošnji predračun je za 100.000 kr manjši kot minulo

Marjana Ratajc, blagajnik Ladislav Lomšek, Avgušтина Budja, odbornik je tudi Jožef Ficko, odgovorna za box in dvigovanje pošte je Štefanija Berg.

Letos nismo izvolili predstavnika mladine, ker društva niso poslala nobenega kandidata, Martin Gregorc ki je bil za to odgovoren v letu 2011 pa se je v decembru

leto, ker smo dobili manj denarja od švedskega zavoda za mladino in manj denarja za projekte iz Slovenije. To pa je kar za 30% manjši proračun, toda bomo pač bolj zategnili pas in še bolj varčevali pri izdatkih, kar smo tudi povedali prisotnim delegatom. Na občnem zboru smo izvolili nov, pravzaprav stari upravni odbor. Predsednik je Ciril M. Stopar, podpredsednika sta Ivanka Franseus in Alojz Macuh, tajnica

gl. urednica Slovenskega glasila je

preselil z družino nazaj v Slovenijo. Na občnem zboru smo se med drugimi dogovorili, da bo Slovensko kulturno srečanje leta 2013 v Göteborgu v organizaciji SKD France Prešeren, če bomo to na naslednjem občnem zboru potrdili.

OBČNI ZBOR SLOVENSKE ZVEZE NA ŠVEDSKEM, Malmö, 2012

Po občnem zboru pa smo se preselili v dvorano, kjer je pevski zbor SD Planike praznoval 35- obletnico ustanovitve. Po pestrem programu smo jim podelili priznanje Slovenske zveze za njihovo delo in za obstoj slovenske pesmi na jugu Švedske. Tudi Franc Pukšič je nagovoril prisotne v polni dvorani in jim razložil razmere v Sloveniji in povedal da Slovenija potrebuje nove investicije v svoje gospodarstvo.

Res je tako, kot je povedal v nagovoru Jožef Ficko: »Zdaj poslušate najboljši slovenski pevski zbor v Skandinaviji, zakaj je to res tako pa uganite sami... .

Ciril Marjan Stopar

Simon Gregorčič

Köping 31-06-01

Vsem skupaj lepe pozdrave iz društva Simon Gregorčič, Köping

*V društvu Simon Gregorčič v Köpingu smo bili delovni, izpeljali smo vse, kar smo si zamislili v prvi polovici letošnjega leta, tako je naša zadnja aktivnos bila romanje za Binkošti v Vadsteno. Bilo je res čudovito, imeli smo vse, kar smo si želeli, lepo opravljeno sv. mašo, prekrasno vreme, dobra družba in muzika, dobra organizacija vsega, kar smo doživeli na ta praznični dan Binkošti. Vsem organizatorjem iskrena zahvala za izvedbo Binkoštnega praznika v Vadsteni. Zahvalo si zaslužijo tudi vsi romarji, ki prihajamo tako od daleč in od blizu, predvsem pa si želim izreči besedo **hvala** vsem članom društva Simon Gregorčič, da ste si vzeli čas za Binkoštni praznik in z udeležbo na razne načine pripomogli olepšati praznovanje Binkoštnega praznika. Žeim si in upam, da še naprej vstrajamo in ohranjamo ta lepi del našega druženja.*

Naša naslednja aktivnost bo praznovanje, (midsommar) poletni čas in dan državnosti v mesecu juniju. Mesec julij pa ne bo čisto navaden mesec za nas v Köpingu, kajti veselimo se dvojnega obiska iz Slovenije, to so naši znanci prijatelji in sorodniki družine Breznik, v veselje nam bo, saj ravno takrat tukaj na Švedskem praznujemo poletni čas. Že sedaj vas vabimo, pridite, vzemite si čas da se malo pogovorimo in poveselimo ob pečenju raznih dobrot na žaru.

Dragi Slavljenci

Čestitke vsem članom ki ste praznovali svoje osebne praznike
Želim vam zdravja, upanja veselja, predvsem pa veliko lepega in mirnega življenja, naj se vam uresničijo vse vaše skrite želje, in naj se vam uresniči vse kar si srce zaželi. Vse najboljše in lepe čestitke vsem v tem delu letošnjega leta.

Prav posebna čestitka pa velja naši slavljenki Bogdani za tako visoko doseženi ljubilej, naj še slavljenko služi zdravje, upanje in veselje, saj takšne so naše želje.

Predraga g. Bogdana

Köping, 1. 6. 2012

*Draga slavljenka, življernje je kakor knjiga,
včasih njene strani so žalostne in sive,
a včasih mavrične in igrive,
Naj vaša knjiga same lepe strani obrača,
Vam vso dobroto in trud poplača,
Naj na teh straneh so zdravje, mir in sreča,
Naj nobena stran ne bo boleča,
Naj knjiga same lepe strani ima,
Z naše strani pa naj voščilo sega v dno srca.*

*Zdravja obilo vama bo najlepše darilo,
Sreče in veselje so naše želje.
Z naše strani pa čestitka takole zveni.
Naj sreča zdravje vas spremlja vsepovsod.
Na poti skozi življenje pa naj vas spremlja ljubi Bog,*

Želja vseh članov društva Simon Gregorčič Köping

Predsednik društva Simon Gregorčič

Alojz Macuh

Nekaj toplih poletnih dni v marcu mesecu na žalost niso dobro naznanili pomladi, se je kmalu spet ohladilo in spet smo oblekli zimska oblačila. April kot april, --- je svoje glav, kar ne popusti. Še slana v mesecu maju je pokazala, da se naj ne veselimo prehitro pomladi. Toda bilo je nekaj lepih dni, čeprav vetrovnih, gozd je postal zelen in ko ima breza liste, velike kot mišja ušesa, se lahko obrežejo vrtnice. Pridno sem jih lepo porezala, pognojila in dodala novo zemljo, zravnila, da bodo lepo rastle in cvetele. Vrtnice, ki jih sedaj vzgajajo, niso tako trpežne in dolgoletne kot tiste stare sorte, tako da trije grmi so se mi posušili in to moje najljubše Ingrid Bergman, temno rdeče žametne, ki dišijo tako lepo. Imam pa tudi vrtnice (ne vem imena) ki obstajajo že od samega začetka in so še danes in cvetijo celo poletje. Zvončki, norice (narcise) so letos zelo lepo cveteli kljub temu, da jih je sneg za Veliko noč pritisnil k zemlji. Vsako leto ugibam, če bo prišlo iz zemlje še cvetje od lani. Pod brezo imam šmarnice, samo moram zalivati, ker breza vzame največ vlage in drugo odmre od pomanjkanja vlage.

Vijolic je letos več kot lani in hodim jih gledat in jih duham, ko tako lepo dišijo. Celu zimo smo hranili ptičke s sončncami, sedaj pa moram kar hitro pobrati v stran tiste, ki so vzklike. Pelargonije so že v lončkih in v koritih, samo bom počakala, da bo malo topleje, da obesim na okna in jih dam na prosto. Cvetje mi veliko pomeni, se res potrudim in dobro pognojim s pravim gnojem, poleti dobro zalivam in samo uživam ob cvetovih. Majhen del vrta imam le za radič raznih sort in peteršilj, za domačo porabo. Včasih je težko, ker se je treba pripogniti, križ boli, kadar pa vidiš rezultat, kar nekam hitro mine. Upam da vas ne dolgočasim s pisanjem, se pa v društvu ni zgodilo veliko in zato nekaj moram poslati v naš časopis.

V februarju smo imeli občni zbor in vsi člani so ostali v upravnem odboru, prav tako je predsednik Jože Zupančič dobil ponovno zaupnico, seveda, da mu bomo pomagali, kadar sam ne bo mogel priti. Ne maram ogovarjati, toda včasih imam občutek, da ljudi ne zanima, kaj in kako delamo. Če prosimo za predloge, kaj bi uredili in delali, se ne zgodi nič. Včasih pa graja, da se nas je samo nekaj peljalo z avtobusom v Vadsteno, vsi vedo, da se vsako leto peljemo, avtobus je za člane zastoj, nobenega pa ne moremo prisiliti, da gre zraven, Kulturni dan, prečitala sem Prešernovo zdravljico.

V marcu mesecu smo po slovenski maši v obnovljeni Astridsalen praznovali Dan mamic in staršev. Prebrali smo nekaj odlomkov iz različnih knjig. Nekaj pogumnih mož je zapelo mamicam in lahko jih pohvalim, saj so prejeli glasen in dolg aplavz. Mladi so razdelili nageljne in ob kavi in narezku smo pokramljali. Zbrali smo nekaj prostovoljnih prispevkov, še za Dan državnosti v juniju društvo bo dodalo isto vsoto in bomo poslali na Slovenski caritas.

Ob dnevu švedske državnosti 6. junija bo maša za vse katoličane iz Göteborga v Vasakyrkan, kjer bo maševal švedski škof (biskop) in vrnili se bomo v našo cerkev, kjer bodo različne narodnosti naredili specialitete svoje države in to prodajale. Dobiček gre za obnovo cerkve. Slovenci bomo ponudili kuhane krajnske in krompirjevo solato. Upamo samo na lepo vreme, ker ob lepem vremenu je gotovo bolj prijetno.

Še prej pa, seveda, v Vadsteno z autobusom. Letos je lepa obletnica in bo veliko uglednih gostov. V petek zvečer 25. maj ob 18. uri bo maša v latinščini, ki jo bo vodil naš kardinal dr. Franc Rode in to v katoliški cerkvi v Göteborgu. Po maši se bomo zbrali v Astridsalen, da se malo srečamo in kaj pogovorimo. V juniju po maši bomo praznovli Dan državnosti in tako bo spomladanski del zaključen.

Kam letijo leta, tudi tokrat imamo nekaj jubilentov:

Junij Silva Horvat 65 let
Miljoka Gorjup 60 let

Julij Roman Litrop 40 let

August Ana Pavlovič 65 let

September Nina Yngesjö 65 let
Paulus Tomšič 85 let
Milica Žvižaj 75 let

*Upam, da so zjutraj rano pod oknom ptički Ti zapeli
in ti pesmico svečano za rojstni dan zažvrgoleli.*

*Upam, da pod oknom Tvojim so spet rožice zacvetele
in Ti z nežnim vonjem vse najboljše zaželele.*

Upam, da čestitka naša te grela bo še dolga leta.

Naj usoda Tvoja, bo pesem sreče neizpeta.

Naše izkrene čestitke z željo za zdravje, duševnega miru in še na mnoga leta!

Ob koncu mojega pisanja bi Vam rada rekla, če imate želje, uresničite jih sedaj, ne odlašajte. Nikdar se ne ve, če jih bomo kasneje lahko uresničili. Življenje je prekratko, da bi se odlašalo, ker ko nikamor več ne moremo, ostanejo lahko lepi spomini. Ko se boste odpravljali na dopust, kamorkoli že, bodite previdni in dneve preživite v dobri družbi.

-Socialna skupinaj ni nikogar obiskala. Katarina je predala cvetje Florijanu Mraku, ki se je nahajal v bolnišnici.

-V torek 20. marca se se slovinci poslovili na Kviberg pokopališču od Linota Pruharja, ki je umrl v bolnišnici star 69 let.

-Babice smo se srečale ob kavi, saj ne vse naenkrat, ker veliko jih je v pokoju in kar rade gredo v Slovenijo, pač tiste, ki smo tukaj.

Hvala za danes in brez zamere. Jeseni se spet vidimo.

Za Upravni odbor Slovenski Dom Marija Kolar

PLANIKA

MALMÖ

Pozdravljeni! V uredništvo sem poslal okrog 50 slik. Mislim da bo zadostovalo za vse leto?! Jože Ficko bo pa poslal nekaj o naši zgodovini pevskega zbora. Jaz bom ga še opomnil jutri, ko ga srečam v klubu na naših zaključnih vajah. --- Pogrešali smo vas iz Landskrone v Vadstena. Saj tudi iz Halmstada in Stockholma ni bilo ljudi. No, morda so bili kateri, a jih ne poznamo. Nas je bilo iz Malmöja tudi samo osem oseb. Bilo je pa zelo lepo. Lepo se imejte in lep pozdrav!

Jože Myndel

Posnetki, Vadstena: *Ciril M. Stopar, Vadstena 2012*

OBVESTILO Društvo Planika organizira 13. septembra letos 4-dnevni izlet v Berlin. Pokazalo se je, da interes za izlet ni dovolj velik, to se pravi da imamo še prostora v kolikor je kdo zainteresiran za ta izlet. Potovanje je organizirano čez potovalno agencijo Scandorama. V kolikor bo 30 potnikov je cena 3590kr. Vračunano je potovanje z vodičem, hotel z zajtrkom in 4 - 5 izletov z vodičem. Kosilo in večerja nista vračunana. V soboto zvečer 15/9 bi se pa srečali pri slovenskem društvu v Berlinu.

Prijavnice mora Scandorama dobiti najpozneje 25. junija. Sporočite čimprej, če ste zainteresirani na - Jože Myndel, tlf. 070-77 99 355

Pevski zbor Planika praznuje 35 let

Foto: Jože Myndel

Planika, Malmö – maj, 2012

Za nami je še ena velika prireditev. Če ste pomislili na 35. obletnico Pevskega zbora Planika 21. aprila letos, ste uganili. Vse je bilo tako kot je treba, vsi smo bili veseli in zadovoljni, kar velja tudi za naše goste iz Slovenije; Oktet »Godovič« in ansambel Pino&Tom. Prvi prihajajo iz Godoviča, vasi na pol poti med Logatcem in Idrijo, drugi pa iz Cerkna. Nastopile so tudi Sestre Budja in recitator Zvonko Bencek iz Landskrone ter seveda domačini in gostitelji, PZ Planika, Malmö. Upamo da je bil zadovoljen tudi poslanec in predsednik Komisije za Slovence v zamejstvu in po svetu Franc Pukšič. Le ta se je udeležil občnega zbora Slovenske zveze na Švedskem, ki je istega popoldneva potekal v Planikinih društvenih prostorih.

Prireditev se je odvijala v lepo okrašenem župnišču Makedonske pravoslavne cerkve. S pesmijo Triglav moj dom, jo je otvoril Oktet Godovič. Že po prvih taktih je postalo jasno, da smo povabili prave ljudi, pozornost poslušalcev je bila tako rekoč stoo odstotna. Tako je bilo še uro in dvajset minut, kolikor je trajal uvodni program. Prav vsi nastopajoči so se potrudili in pokazali kaj znajo, večer pa so z igranjem in petjem za ples odlično zaokrožili člani ansambla Pino&Tom. Plesalci in vsi drugi so jih nagradili z bučnim ploskanjem, kar je bila sicer tudi edina nagrada; vsi, ki so nastopali so se namreč odrekli plačilu, povrnjene so dobili le potne stroške, Planika pa jim je krila še stroške nastanitve.

Po vseh letih vsi dobro poznamo sestre Budja in vemo, da so pevke s pretanjenim čutom za intonacijo, njihov nastop je dovršen in želimo, da bi tako tudi ostalo. Prijetno presenečenje pa nam je pripravil Zvonko Bencek z recitacijo stihov slikarja, pesnika in pisatelja Janeza Medveška. Tisti o potrošniški družbi je zadel žebelj na glavo in je vreden premisleka. Zvonka smo doslej poznali kot pevca in basista in le malokdo je vedel, da zna tudi recitirati. Čestitamo!

Pevski zbor Godovič je bil ustanovljen proti koncu leta 1988 kot nonet. Po nekaj zamenjavah jih je ostalo osem in odtlej delujejo kot oktet. Nastopajo na Goriškem in Primorskem, pred nekaj leti pa jih je pot zanesla tudi v Aumetz v Franciji kjer živi mnogo Slovencev ali bolje, slovenskih potomcev, katerih starši so se tja naselili že pred drugo svetovno vojno. Pojo ubrano, da jih je veselje poslušati, za kar skrbi dirigentka in energična voditeljica zbora Tonja Lapanja – Brenčič, ki je leta 2007 nadomestila prvo voditeljico Martino Peljhan.

Ob koncu še nekaj besed o PZ Planika, Malmo. Leto nastanka je 1976, zbor torej šteje 36 let. Sestavljata ga 2 pevki in 8 pevcev, od leta 1988 pa ga vodi Johannes Likar. Pred njim so se voditelji menjavali zelo pogosto, kar se je seveda odražalo na kakovosti. Glede na okoliščine je zbor pod njegovim vodstvom dosegel zavidljivo raven, ima pa težave s podmladkom. Za dolgoletno delovanje in ohranjanje slovenske pesmi in besede, je zbor prejel tudi visoko priznanje, zlato Gallusovo značko in plaketo. Ob tem se velja spomniti tudi članov, ki so bodisi preminili, ali prenehali prepevati iz drugih razlogov. Po grobih ocenah ji je bilo kakšnih 20. Med njimi zaseda posebno mesto pred nekaj meseci preminuli tenorist, Franc Franseus, ki je v zboru deloval polnih 35 let. Njihovih zaslug ni mogoče preceniti, hvala vsem!

Jof

Nekaj o tem, kar se dogaja pri nas in okrog nas

V tej številki Slovenskega GLASILA

prevladujejo dogodki iz Vadstene ob praznovanju 50-letnice SKM. Slovenci iz Landskrone se iz raznih vzrokov, žal nismo udeležili tega slavlja, smo pa z veseljem prebrali dopise vestnih obiskovalcev manifestacije. Praznovali so tudi v Malmöju, kjer je mešani pevski zbor Planika svečano praznoval 35 let obstoja. Razna obeležja so slavili še v Stockholmu, Göteborgu, Olofströmu in drugje,

v Landskrone pa smo predvsem slavili rojstne dneve in razne praznike, osebne, državne in cerkvene. Med drugim se nam je 25. aprila rodila naša najmlajša članica, *Nova*, tri dni pred 96. rojstnim dnevom mame Angele Budja, ugotovili smo, da je slavljenska dobila svojo pravnukinjo za rojstni dan. Svoje pomembnejše dogodke še vedno najraje obeležujemo s fotografijami, katerih izbor objavljamo tudi v GLASILU.

Zgodovino so pisali in jo pišejo tisti, ki imajo kaj povedati, nekoč so to bili predvsem zmagovalci. Slovensko GLASILO predstavlja del slovenske zgodovine na Švedskem, zato dopisujte in sodelujte z vašimi zgodbami, da ne utonejo v pozabo!

Gusti Budja

Dobil sem obvestilo, da naj damo naše prispevke do jutrišnjega dne, kar je za mene nemogoče. Tokrat sem utegnil samo pregledati in redigirati naslove naših članov, ki naj bi v bodoče prejeli "Slovensko glasilo", pošiljam

ga v priponki .

Imamo novi upravni odbor in tudi predsednico: Viki Lindblad, 0707800920
vikilindblad@hotmail.com

Prosim, da to ime vnesete v naslove društev in izbrišete Pavel Zavrel s tel. številko njegov in Martinov E-mail naslov.

Obvestilo: Novi upravni odbor....

Vika Lindblad,	predsednik
Tone Kisovec,	blagajnik, tajnik, informator
Andrej Sepic,	multimedija in projekti
Anica Štefanič,	gospodarstvo

Tel. številka in E-mail naslovi odbornikov:

Vika Lindblad	08 897496,	0707800920	-	vikilindblad@gmail.com
Tone Kisovec	0705185992,	08 51177288	-	anton.kisovec@tele2.se
Andrej Sepic	0739453529,	08 7269201	-	sepand@comhem.se
Anica Štefanič	0739500917,	08 361380	-	kolpa@telia.com

Računal sem malo na to, da bi poslal nekaj slik iz naše 40-te obletnice, Občni zbor in nekaj komentarjev, pa žal nisem utegnil... . Upam, da Vam bo tole vsaj malo pomagalo.
*Lep pozdrav, **Tone***

ODMEVI NA PRIREDITEV IN RAZSTAVO: DOŽIVI SLOVENIJO

V soboto, 17. marca smo začeli s prireditvijo ob 14 uri. Najprej smo predstavili slovensko kulinariko in jo tudi ponudili v pokušnjo presenečenim obiskovalcem. Potico in več vrst peciva sta pripravili Ivanka Hrabar in Ema Benčič. Prav tako pa smo imeli polno mizo hrane z nareženimi klobasami, salamo, sirom in paradižnikom ter doma spečenim kruhom, to pa je pripravila Nada Žigon. Predstavnici olofströmskega ABF-a pa sta pridno kuhali kavo in jo ponujali gostom, ki so prihajali skozi zeleni park v hišo kulture, kjer je bila slovenska razstava.

Švedski obiskovalci so bili presenečeni, da bodo lahko zastonj poizkušali vse te dobrine, saj na kaj takšnega niso bili navajeni. Dvorana pa se je zmeraj bolj in bolj polnila z obiskovalci. Ob 14.30 uri je bil slavnostni govor predsednice ABF Blekinge, Anite Skarphagen .

Nato se je začel glasbeni kulturni program, nastopal je Viktor Semprimožnik oblečen v slovensko narodno nošo s prelepim klobukom, s harmoniko je hodil po vsej dvorani in igral ter pel, tako da so poslušalci začeli plesati. Sledile so polke, valčki, polke....

Ob 15. 15 je Karlo Pesjak pričel s predavanjem in foto predstavitev Slovenije. Toda najprej sta Karlo in Viktor pred poslušalci skupaj zapela, tudi mi smo jima rade volje pomagali pri petju. Karlo je prikazal slike iz Kranjske gore, Bleda in dolino Tamar v Julijskih alpah. Dvorana se je prav napolnila, naši člani in švedski obiskovalci so z zanimanjem poslušali skoraj enourno opisovanje lepot Slovenije, saj ima Karlo ima dolgoletne izkušnje je spreten pri tej reči.

Po končani predstavi smo povabili obiskovalce, da še malo prigriznejo in da si ogledajo razstavljenе slike ter se pogovorijo z umetniki o načinu njihovega dela in motivih, ki so bili na slikah. Umetniki ki so razstavljali: Dušanka Belec, Silvana Stopar, Nada Žigon, Zinka Karlsson in fotograf Karlo Pesjak. Razstavo smo prvi dan zaprli šele po 18 uri zvečer. Bili smo zelo zadovoljni, da nam je uspelo in da je sodelovanje z ABF-om bilo tako dobro.

Razstava od 18. – 25. marca

Razstava je bila odprta od 10 – 16 ure. Razstavljalo je 5 umetnikov prve in druge generacije. Razstavljali smo 50 slik in 8 fotografij. Imeli smo tudi razstavo slovenskih narodnih noš, slovenskih starih knjig, starega gramofona ki smo ga navijali z ročico in 100 let starimi slovenskimi ploščami. Prav tako smo prikazali veliko zanimivih stvari iz Slovenije za, ki jih ni na Švedskem. To razstavo je

pripravil Ciril Stopar, prav tako je prikazoval na platnu s projektorjem in računalnikom slideshow- foto predstavitev raznih turističnih krajev iz Slovenije, skupno s slovensko glasbo.

Slovenska slikarska razstava je bila zelo odmevna in zelo uspešna. O njej sta pisala tudi švedska lokalna časopisa: BLT in Sydöstran. V teh časopisih smo tudi objavili oglase za razstavo. ABF pa je poslal plakate v 250 društev, ki so vključeni v njihovo delo.

Čestitamo našim umetnikom in se zahvaljujemo vsem, ki ste nam pomagali pri organizaciji. Prav tako se zahvaljujemo ABF-u, da so nas izbrali da jih ponosno predstavljamo ob njihovi 100- obletnici v pokrajini Blekinge.

VESELO IN ZABAVNO...

Je bilo ob dnevu žena. Kot vedno nam je igral Viktor, Greta pa se je potrudila s krompirjevo solato. V kuhinji pa je pripravljala hrano Silvana, drugi pa so ji pomagali. Še najbolj smo se smejali, ko sta Janez in Lucijan pomivala posodo, saj sta pridna pa tudi dobre volje. Ženskam smo podarili šopke nageljnov in jih pogostili z likerjem.

IZVOLJEN "NOVI- STARI UO«

Člani so izbrali novi upravni odbor za 2 leti 2012-2013. Če društvo dela uspešno potem najrajši izberemo zanesljive in pridne stare odbornike, na katere se lahko zmeraj zanesemo. V UO so:

Ciril Stopar, predsednik in gl. urednik olofströmskega Slovenskega glasa, Ida Rampre, blagajnik, Sabina Kranjc, tajnica, Janez Rampre, ekonom, Lucijan Cah in Janko Kelečinji odgovorna za veselice, Silvana Stopar, odgovorna za hrano. Revizorja sta Janez Zbašnik in Karlo Pesjak, likovno sekcijo vodita Duška Belec in Silvana Stopar, Ciril Stopar je odgovoren tudi za kulturo in balinarsko sekcijo. V naslednjih letih bomo tiskali 5 glasil na leto in nadaljevali s krožkom uspešne likovne sekcije. Organizirali bomo razstave ter koncerte pevskih zborov iz Slovenije, zamejstva in Švedske ter ostale prireditve, ki jih res ni malo.

IZLET V MALMÖ NA 35-OBLETNICO PEVSKEGA ZBORA

V aprilu smo napravili izlet v Malmö, udeležili smo se lepe in svečane 35- obletnice pevskega zbora Planike. Dvorana je bila polna, kar nas je zelo veselilo. Kulturni program je bil pester, nastopal je pevski zbor iz Slovenije, duo sester Budja in seveda pevski zbor Planike. Bili smo zelo zadovoljni, ker je bilo vse dobro organizirano in slovensko petje je zmeraj lepo poslušati. Med nami je bil tudi kot gost Franc Pukšič, poslanec Državnega zbora Republike Slovenije. Zmeraj radi obiščemo prireditve v Planiki, ker se tudi oni udeležujejo naših jesenskih koncertov v Olofströmu, kjer tudi nastopajo. Pridejo tudi na slovenski

piknik v Barnakälla. Prav tako pridejo tja tudi iz Orfeuma iz Landskrone, kar je pohvalno.

To je primer, kako morajo slovenska društva sodelovati in se udeleževati večjih prireditev v sosednjih društvih, tako da malo več napolnimo dvorano in nam je lepo pri srcu, organizator prireditve pa lažje organizira tako srečanje, ker tako nekoliko lažje pokrijemo velike stroške.

DEŽEVNO VREME, TODA BALINARJI SE NE DAJO....

Celo dopoldne smo se ozirali v nebo in prosili boga, da bi se črni oblaki prepeljali kam drugam. No bomo morali začeti v Olofströmu malo več k maši hoditi, da bomo bili naslednjič uslišani. Ko smo se opoldne peljali iz Kallinge proti Olofströmu je tudi malo za hec posijalo sonce. Toda takoj ko smo prišli pred društvene lokale se je zlilo. Vreme ni bilo hudomušno samo za nas, v Olofströmu je bil isti dan tudi velik semenj, tako da je tudi tam pognal ljudi, da so iskali zavetje nad glavo.

No pa se zaradi tega nismo jokali. Društveni prostori so se polnili in Silvana je skuhala kavo ter nas ponudila s pecivom. Mi smo se veselo pogovarjali in nam ni bilo dolgčas. Brat Jože je cel čas pogledoval ven na balinarsko igrišče in nas naganjal z besedami: » Saj ne pada tako močno dež, pejmo igrati, kaj smo moški ali babe!« On je zagnani balinar in bi balinal tudi če bi toča padala. Čez uro in pol je res dež malo ponehal in smo se odpravili na balinarsko igrališče, kjer smo se razdelili v 4 ekipe in začeli igrati na dveh igriščih. Čeprav je rahlo deževalo se nismo pustili ustrašiti in smo odigrali 4 tekme na vsakem igrišču, da smo na kraju dobili zmagovalca, ne bom omenjal kdo je bil zmagovalec, saj igramo za veselje in v zadovoljstvo vseh.

Potem je sledila zaslužena večerja, Viktor pa je raztegnil svoj meh, najbolj pa moramo pohvaliti ples, ki sta ga zaplesala Janez in Jože, saj smo jima burno ploskali. Tako nam je bilo lepo, da se nobenemu ni mudilo domov.

Ta dan se je za v Vadsteno prijavilo 20 članov....

Dusanka Belec
Nada Zigon pri svojih slikah
Silvana Stopar
Preds. ABF Blekinge odpre razstavo
Razstava slovenskih narodnih nos

PLAN DRUŠTVENEGA DELA Viktor in Karlo pojeta **2012**

23. junij, Praznik državnosti in 21 let samostojnosti slovenske države.

25. avgust: Barnakälla, srečanje vseh generacij in tradicionalni. Slovenski piknik.

27. oktober, Oktoberfestkoncert in Vinska trgatvev. Koncerti MoPZ Franc Zgonik iz Branika in pevskega zbora Planike iz Malmöja.

22. decembra, miklavževanje.

Likovna sekcija: junija, avgust- december krožek likovne sekcije 3 sobote v mesecu. Vabimo zainteresirane. Od 14–18.00 ure.

Društveni prostori so odprti, ko ima likovna sekcija krožek, to je v sobotah od 15.00 ure naprej.

Obiskovalci razstave

Razstava v Olofströmu, umetniki in organizatorji

(Vadstena, 2012)

Ciril M. Stopar KD Slovenija, Olofström

Pozdravljena, Gusti!

*V aprilu je Društvo švedsko-slovenskega prijateljstva v Stockholmu priredilo razgovor o moji knjigi *En sloven i Sverige*, tako imenovani »bokträff«, na mednarodnem oddelku Stockholmske mestne knjižnice. Kaže, da je srečanje lepo uspelo, in Lojze Hribar, ki je bil eden od pobudnikov tega srečanja, mi je posredoval nekaj pisemenih mnenj o knjigi, ki so bila posredovana organizatorjem. Ker se mi zdijo zanimiva, ti predlagam, da jih objaviš v Glasilu. Besedila so v švedščini in jih nisem prevajal, saj so bralci Glasila v večini najmanj dvojezični. Tistim, ki bi želeli imeti švedsko izdajo moje knjige na svoji knjižni polici pa svetujem, da poiščejo stik z Društvom švedskega-slovenskega prijateljstva v Stockholmu.*

Lep pozdrav

Tone Jakše, Škrjanče pri Novem mestu, 6. maja 2012

Noteringar från SSVF bokträff på Internationella biblioteket den 21 april 2012.

Ett 25-tal vänner hade samlats för att diskutera Tone Jakses bok ”En sloven i Sverige” inför planerade digitala utgivningen. Deltagarna välkomnades varmt av den sedan en vecka nye ordföranden Ronny Colner.

Lojze Hribar höll därefter i mötet och inledde med en historisk ”promenad” i Balkan över ca 150 år. Han beskrev de många våldsamma förändringar som krig och ockupationer under denna tid framtvingat av länders gränser och människors landstillhörighet. Därefter läste Ronny Colner upp författarens egna kommentarer om boken och dess översättning. Tone Jakse kunde själv inte närvara vid dagens möte. Författarens kommentarer bifogas i sin helhet.

Ett antal skriftliga omdömen om boken av personer, som heller inte hade möjlighet att närvara, lästes upp. Även dessa bifogas i sin helhet. Därefter var det Ilja Sijaric tur att ge sina synpunkter på boken. Mycket kortfattat tyckte han att ”En sloven i Sverige” är en läsvärd bok, som ger en ganska fin bild av att vara sloven i Sverige. Boken, menade Ilja, genomsyras av att huvudpersonen aldrig är helt och fullt i Sverige, utan bär hela tiden med sig sin och Sloveniens historia.

Flera av de närvarande tog upp frågan om boken borde språkgranskas inför digitalutgivningen. En synpunkt var att man borde kunna rätta till rena språkfel, som stavfel t ex. I övrigt verkade deltagarna överens om att det var OK med den invandrarsvenska författaren talar. En annan synpunkt var att boken hade en slagsida mot de två världskrigen och innehöll för lite om sloven i Sverige.

Andra synpunkter som framfördes var att boken var mycket intressant, men man saknade en djupare analys av vad som hände slovenen i Sverige. Han” drunknade i beskrivningen av krigen. Man hade också velat läsa mer om konflikter som en invandrare möter i Sverige, konflikter som uppstår inom en själv och beskrivningar av lite djupare upplevelser. En slovens liv i Sverige är ingen dans på rosor, menade många. Andra hade å andra sidan upplevt att många pusselbitar kom på plats och man hade fått större förståelse för landets historia.

Är ”En sloven i Sverige” en bra bok eller inte? Alla föreföll vara ense om att helt och hållet beror på vilka förväntningar man som läsare har på boken... Ytterligare ett förslag var att boken i sin nytgivning skulle kompletteras med en karta över Slovenien under olika

tidsperioder. Mötete avslutades med ett önskemål om en träff där invandrade slovener berättar om sina egna erfarenheter av livet i Sverige och varför de kom hit.

Eva Rosensparr

Några skriftliga omdömen om boken

Boken "En sloven i Sverige" av Anton Jakse handlar inte bara om en slovensk tragedi utan om hela Jugoslaviens tragedi under andra världskriget. Huvudpersonens öde i boken Johan, Janez på slovenska, skulle lika gärna kunna vara en kroats, serbs, makedons eller även Bronja, polsk Judinnas – som en motståndskvinna från forna Jugoslavien. På grund av sin ålder har författaren inte själv upplevt kriget, men han har samtalat med olika personer som har upplevt och drabbats av kriget och på så sätt beskrivit krigets öde på samma sätt som om han själv skulle ha tagit del av det.

Jag skulle rekommendera, om boken ska tryckas i ny upplaga, att författaren inledningsvis tar med berättelsen som Lojze Hribar har berättat vid bokens presentation, hur kyrkan påverkade och blandade sig i krigets tragedi på ockupanternas sida. På så sätt skulle även Skandinaver få en tydligare bild av hela Jugoslaviens tragedin.

Stevan Panic

Jag är granne och god vän till den avlidne Dragica Toter, som under många år var medlem i föreningen- SSVF. Tack för boken "En sloven i Sverige" och inbjudan till bokträff. Jag vet inte om jag kan komma den 21 april, men jag skulle gärna vilja nämna att jag har läst boken hela två gånger. Jag tycker att den var väldigt givande och intressant. Jag har varit i Slovenien på besök hos Dragica och träffade då hennes släktingar och bekanta. Jag har fått boken som minne från Dragica genom föreningen för att lära känna Slovenien och den slovenska historien, ja min väninnas ursprungsland och historia. När jag läste boken hade jag framför mig en karta över Slovenien så att jag kunde följa beskrivningen så långt det var möjligt. Eftersom jag har lätt att glömma ska läsa boken även en tredje gång.

Hjärtliga hälsningar **Agnes Grönross**

Mig tycks det att den amerikanske författaren John Steinbeck har rätt när han säger att varje bok har lika många betydelser som den har läsare. Det är verkligen svårt att hitta två läsare som skulle "tycka helt likadant", och det gäller även en kort berättelse. Därför och inte desto mindre när reflektionerna gäller en roman eller, som i det här fallet, en ganska tjock bekännelse som Tone Jakes "En Sloven i Sverige".

Är hans syn på Sverige densamma som min och din? Knappast. (Desto bättre och lättare med faktaböcker och dokumentära skildringar, så att säga.) Det ligger en viss skillnad mellan hans och mina föreställningar om Sverige, trots en del liknelser. Just det, de skillnaderna, är det nyttigaste som texten givit mig. Vad skulle jag annars få ut av en bok som läsare om den bara avspeglar mina egna uppfattningar om ämnet istället för att bjuda mig författarens omdömen om desamma?

Tones bok berikar min egen bild kring vardagen i Sverige samt också om Sloveniens historia. Det inledande kapitlet handlar just om detta: Ungdomar med slovenskt ursprung som inte behärskar det slovenska språket tillräckligt bra kan med denna bok få ett gyllene tillfälle att på svenska fördjupa sina kunskaper om föräldrarnas hemland. Det är inte en liten sak. Tvärtom!

Ilja SIJARIĆ

Jože Stražar, odrasel v Škocjanu pri Domžalah, Slovenija. V Švedski živi in ustvarja od leta 1965. Skozi vsa ustvarjalna leta pa se udeležuje mednarodnih kiparskih razstav.

Samostojno ali skupinsko redno razstavlja v Švedski in drugod po svetu, pogosto pa tudi v Sloveniji.

Natečaji mednarodnih razstav in sympozijev so vedno zelo zanimivi zato se organizatorjem prijavi izredno veliko umetnikov. Jožetu Stražarju uvrstitev na mednarodno razstavo veliko pomeni, ker je lepo priznaje za dolgoletno ustvarjanje.

Dela kiparja Jožeta Stražarja, razstavljeni letos na mednarodni kiparski razstavi "European sculpture" v Konsthallen Edsvik pri

Stockholmu razkrivajo njegovo kreativno ustvarjalnost, in njegova globoka in kompleksna razmišljanja, ki so široko odprta v osebno svojstvenost.

Figura in krajina sta najpogostejši iztočnici s katerim avtor išče bistveno avtoriteto ustvarjanja. Na področju kiparstva se v Stražarjevo ustvarjalnost pogosto naseli figura, skozi kreativni proces pa podoživlja radikalno preoblikovanje v spoznavne like narave nastajajoče v carara marmorju.

Kipi pokrajine, v marmorju privlačijo pastoralne zgodbe, še posebej, če so abstraktne narave in nimajo nobenih sledi živega bitja. Stopnja abstrakcije lahko tudi poveča obsežnost pokrajine v igravo duhovitost, saj namesto jasnih refleksij na stvarnost in na figurativna izhodišča čutimo le asociativna in simbolna sporočila.

Z različnimi stilnimi pristopi izčiščuje formo. Pri tem se celo poslužuje principa geometrijske stilizacije.

V pestrem repertoarju njegovih del, ostajajo dominantne čiste oblike, s tem pa tudi čistost v njegovi likovni izkušnji.

Tekst in fotografije
posredoval
Jože Stražar Kiyohara
Stockholm, 19.maja 2012

Lapporten, 60 x 80 x 45 cm
carara-marmor 2000

Lilapporten, Marmor 65 x 40 x 25
cm, 2000

DAN EVROPE, 9. MAJA 2012 – PRIREDITEV V PARKU KUNGSTRÄDGÅRDEN V STOCKHOLMU

V sredo, 9. maja 2012, je v Stockholmu potekala prireditev ob Dnevu Evrope, na kateri je sodelovalo tudi Veleposlaništvo Republike Slovenije v Stockholmu. Prireditev je potekala v parku Kungsträdgården. Namen prireditve, pripravljene pod okriljem Predstavništva Evropske komisije in Informacijske pisarne Evropskega parlamenta (EPOI) v Stockholmu ter z naslovom »*Growing Stronger Together*«, je bilo prikazati dodano vrednost in kulturno bogastvo Evrope. Sodelujoče evropske države, tudi Slovenija, so se poleg predstavitve države

v posameznih šotorih, postavljenih v parku Kungsträdgården, občinstvu predstavile tudi s kulturnimi nastopi različnih umetnikov.

Kulturno bogastvo Slovenije sta predstavljali dve glasbenici, Zala Pezdir in Danni Stražar. Danni in Zala sta Slovenki, ki živita in delata na Švedskem ter se tudi glasbeno udeležujeta, Zala Pezdir je rojena v Sloveniji, sedaj pa živi in dela na Švedskem v Uppsali. Po končanem študiju etnologije oziroma kulturne antropologije v Sloveniji je nadaljevala izobraževanje na Švedskem. Diplomirala je na Danshögskolan v Stockholmu in je plesna pedagoginja. Ljubiteljsko se ukvarja tudi z glasbo, igra violino. Ljudske glasbe se je v Sloveniji učila od glasbenikov iz priznanih etno glasbenih skupin, Katice, Tolovaj Mataj in Vruja. Poleg slovenskih ljudskih pesmi igra rada tudi švedske polske in sotiše ter je članica V-Dala Studentspelmanslaga v Uppsali.

Danni Stražar je bila rojena na Švedskem, od 6. leta naprej pa je živela v Sloveniji. Po končanem pedagoškem študiju v Sloveniji je študirala na Univerzi v Lundu in sicer jezikovno smer, švedski jezik in književnost. Danes dela kot prevajalka iz švedščine v slovenščino in se ljubiteljsko ukvarja z glasbo. Za seboj ima šest let klasične kitare, pozneje je štiri leta študirala solopetje. Nekaj let je igrala tudi v kitarskem orkestru v Škofji Loki. S slovenskimi in švedskimi skladbami je redno nastopala na večjih in manjših prireditvah v Sloveniji ter zadnja leta tudi na nekaterih prireditvah na Švedskem v Stockholmu, kjer stalno živi. Glasbenici sta na violini in kitari zaigrali in ob tem tudi zapeli nekaj pesmi iz bogate slovenske ljudske glasbene dediščine. Obiskovalci prireditve so lahko prisluhnili pesmim, kot so Šamarjanka, Starinski ples in še nekatere, ter pevskim skladbam Pojdem u Rute, Lepa Anka kolo vodi in Vsi so prihajali. V drugem delu pa predstavili tudi pesmi slovenske sodobne zabavne glasbe, kot so Ljubljanski zvon in Ne čakaj pomladi.

(VIR: besedilo je delno povzeto po povabilu Veleposlaništva Republike Slovenije na prireditvi in spremenjeno za potrebe članka)

GENARP med omnejd

FÖRELÄSNING AV KARLO PESJAK

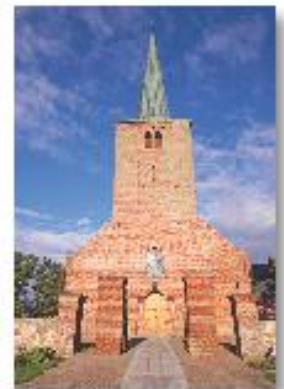
"GENARP – en by i närheten av ROMELEÅSEN, med RISENS naturreservat ända in på knutarna, med böljande åkrar och sädesfält, – är nog ett paradys på jorden!"

Genarps kyrka har dominerat landskapsbilden i över 400 år. "Det är på kyrkan jag ser att jag är i Genarp" – citat av Karl-Erik Welin.

Här i närheten finns också Gödelöv och Lyngby kyrka. Häckeberga slott och dess slottsberrar har haft en stor betydelse i Genarps historia. I Genarp finns bibliotek, skola, utomhusbad, affärer och olika företag. Här finns sköna omgivningar med bokskogar, flera naturreservat, sjöar och Höje å.

Kom och följ med genom Genarp. Vi dricker kaffe med kyrkvårdarna vid Kyrkstugan, där de har dukat kaffebordet utomhus och vi får lyssna på klarinettstoner som lockas fram av Inger. Badar i utomhusbadet, vandrar i Risen med Kim och bekantar oss med hästarna som betar där, vi kysser en liten ätlig groda, men den blev inte förvandlat till en prins! Vi besöker Vattenmöllan. Bekantar oss med den vackra blomman "blomvas" i Stefan Svenssons anlagda damm med kräftor och fiskar. I aftonljusets sken stannar vi vid Genarps lådfabrik. Vi tittar på flera vackra korsvirkeshus. En regnig dag besöker vi Lyngby kyrka och får möta motionerande Jenny med sin hund. Gödelöv kyrka lyser vackert vid solnedgången. Vi fortsätter mot den romantisk rokokostilbyggda Björnstorps slott, och vi tittar ut på den vackra utsikten från Romeleklinten. Vi stannar till vid Häckeberga slott med de vackra näckrosorna. Vi besöker trakterna kring Gyllebo, Tegelbrukshus, Kullared och Lilla och Stora Rockarp. Här finns det gått om dovhjortar och rådjur som betar, och så får vi se tranorna på fälten. Gladan patrullerar markerna och kråkorna har sina möten. Vi bekantar oss med många blommor och insekter.

Välkomna till mitt program om "Genarp med omnejd" – Karlo Pesjak.

Karlo Pesjak, Åbroddsgränden 29, 281 33 Hässleholm. Tel. 0451-104 42, mobil 070-579 18 39.
Kostnad: 2.000 kr inkl. moms, samt reseersättning.

MEDELTIDSVECKA I VISBY MED FÅRÖ OCH GOTSKA SANDÖN

Föreläsning av Karlo Pesjak

Vi börjar med en dramatisk färd till Nationalparken Gotska Sandön. Vi får vara med om en övning till sjöss med helikopter och ytbärgare. Båten kan inte gå i land på grund av vind och sandrevlar under vattenytan, så vi får packa om till gummibåt och när vi kommer i land går vi nio kilometer till lägret. På ön bor vi i lyxstugan "Valfrid". Vi vandrar kors och tvärs över ön och besöker olika sevärdheter: Kapellet med Kapellänget, den beryktade Gottbergs lada, Fyrbyn och fyren, Bredsandsudden, Las Palmas, Schipkapasset och Gamla gården.

På Gotland besöker vi en medeltida marknad i Gammelgarn, här får vi se hur man tvinnar rep. Vi besöker Herrvik och provar gotländska specialiteter – smörstekt flundra med kokt potatis och saffranspannkaka med grädde och sylt! I Bläse kalkbruksmuseum åker vi i små vagnar, stentåget till stenbrottet, där man hämtade kalk. Vi badar i Blå lagunen och i Ar vadar vi ut till Fallholmen. På Fårö besöker vi Helgumannens fiskeläge och Gamla hamn naturreservat.

På medeltidsveckan i Visby händer mycket varje dag. Allt från Sägenvandringar till teater med "Skönheten och odjuret". En medeltida parad går varje dag genom gamla Visby och stannar till vid marknadsplatsen. Här får man god mat, tillfälle att handla olika hantverk eller se på några uppträdanden.

Dessa härliga två veckors vistelse avslutas på Högklint och Getsvältan med en underbar afton och solnedgång!

Foto: Karlo Pesjak / PhotoNatura, Naturfotografarna / N

Karlo Pesjak, Åbroddsgränden 29, 281 33 Hässelholm. Tel. 0451- 104 42, mobil 070-579 18 39.
Kostnad: 2.000 + reseersättning. Jag har F-ekatt.

BINKOŠTI; Vadstena 2012 *Praznovanje: 50 let od ustanovitve*
SLOVENSKE KATOLIŠKE MISIJE na Švedskem, 26. maj 2012

Zlati jubilej Slovenske katoliške misije na Švedskem

Ob letošnjem binškošnem prazniku smo Slovenci na Švedskem slavili zlati jubilej, 50 let delovanja katoliške misije v tej severne evropski deželi. Leta 1962 je namreč med tedaj redke Slovence prišel iz Pariza Jože Flis. Da je lahko skrbel za duhovno in narodno povezavo med rojaki, je moral vsaki mesec prepotovati na tisoče kilometrov, tudi v težkih vremenskih pogojih. S hvaležnostjo se spominjamo tudi vseh njegovih naslednikov: p. Janeza Sodja, Jožeta Drolca, Jožeta Bratkoviča in Stanislava Cikaneka, ki sta Jožetu Drolcu pomagala na južnem Švedskem. Posebno pa smo hvaležni sedanjemu dušnemu pastirju Zvonetu Podvinskemu, ki že 19. leto povezuje Slovence na Švedskem.

Ob tem velikem dogodku smo imeli čast, da sta nas obiskala gospod kardinal dr. Franc Rodé iz Rima in spoštovana ministrica za Slovence v zamejstvu in po svetu gospa Ljudmila Novak. V petek 25. maja je ob

18. uri zvečer g. kardinal Rodé vodil somaševanje v naši göteborgski župnijski cerkvi Kristusa Kralja. To je bil velik in srečen dogodek tudi za tukajšnjo katoliško župnijo, saj prav letos praznuje 150 letnico ustanovitve, ko je bila ustanovljena kot druga katoliška župnija po času reformacije na Švedskem. Sama cerkev Kristusa Kralja pa obhaja 75 letnico, kar je bila zgrajena. Tukajšnji župnik Tobias Unnerstål se je zelo potrudil in v sodelovanju s slovenskim dušnim pastirjem Zvonetom je pripravil čudovito lepo bogoslužje. G. kardinal Franc Rodé je imel sv. mašo v latinskem jeziku, kar je bilo zelo všeč mnogim göteborgskim katoličanom. Za uvod v sv. mašo smo Mariji na čast zapeli prelepo slovensko pesem Spet kliče nas venčani maj. V pridigi je g. kardinal Franc Rodé lepo osvetlil smisel evangelija, ko je Jezus trikrat vprašal Petra kot pastirja svoje Cerkve. Petrova trikratna potrditev ljubezni do Gospoda, je dejal g. kardinal Franc Rodé, je v globljem smislu odgovor na Petrovo trikratno zatajitev Jezusa pred hišo Velikega duhovnika. V tem dogodku lahko spoznamo, kako Bog vedno odpušča, če smo mi pripravljeni na spravo in ljubezen do Njega. Mašo smo zaključili s pesmijo Du drottning över nordens land, ki je lepa švedska cerkvena himna in pomeni: Ti, Kraljica nad severno deželo.

V soboto 26. maja, na predvečer Binkošti, smo se Slovenci z vse Švedske, skupno z našim g. kardinalom Francem Rodétom in gospo ministrico zbrali v Vadsteni, mestu Sv. Brigite Švedske. G. kardinal je v veliki cerkvi najprej pozdravil hrvaške romarje, ki so se tam zbrali že trinajstič. Potem se je spremstvo vrnilo v cerkev k sestram. Slovesno bogoslužje je skupaj s slovenskimi duhovniki: msgr. Janezom Pucljem, Jožetom Drolcem, mag. Davidom Taljatom, dr. Zvonetom Štrubljem, Alešom Kalamarjem, Matejem Pavličem in Zvonetom Podvinskim, daroval g. kardinal Franc Rodé v cerkvi sester Sv. Brigite. Po sv. maši smo šli v procesiji ob čudovitem jezeru Vettern do velike cerkve, zgrajene po načrtih same svetnice. V parku pred to cerkvijo, ki bi jo lahko označili za središče, oziroma srce švedskega katolištva in sploh krščanstva, raste od leta 1998 slovenska lipa, posajena v spomin na srebrni jubilej slovenskih romanj na grob Sv. Brigite Švedske v Vadsteno. Ob lipi smo zapeli pesem Lipa zelenela je. Potem je gospa ministrica Ljudmila Novak imela krajši nagovor. Čestitala nam je za veliki jubilej, za zvestobo Cerkvi in slovenskim koreninam. Bodrila nas je, naj še naprej gojimo te vrednote in ostanemo zvesti slovenstvu in prav tako svoji novi domovini Švedski, ki nas je tako radodarno sprejela. Procesijo smo zaključili v ogromnem svetišču Sv. Brigite ob njenih relikvijah s petimi litanijami Matere Božje s slovesnimi odpevi, ki so jih prepevali slovenski duhovniki ob spremljavi organistinje Jožice Javornik. Upamo, da se je tudi Sv. Brigita radovala z nami ob našem mogočnem in lepem prepevanju.

Zapisal Jože Benigar

Potem je sledilo srečanje pri sestrah, kjer so bili vsi romarji deležni tradicionalno dobre juhe in kjer so članice MPS postregle romarje s kranjskimi klobasami. Muzikanti ansambla Lojzeta Ogorevca so poskrbeli za prijetno razpoloženje. Tam se je ponovno razvilo tradicionalno kolo, ki ga z veseljem opazujejo tudi sestre in se z nami veselijo. Ministrica gospa Ljudmila Novakova se je sestram ob tej priložnosti zahvalila za njihovo dolgoletno gostoljubje, ki so ga Slovenci z vse Švedske in od drugod deležni pri njih. Slovenski dušni pastir Zvone pa je v imenu rojakov sestram izročil ročno narejeni križ iz Slovenije, katerega je nabavil v Slomškovi knjigarni v Mariboru in jim je poleg tega izročil steklenico domače pišeške viljamovke. Le to je za zlati jubilej preskrbel Milan Cizl, ki je s Švedsko povezan že mnogo let preko Dunija. Brat Zdenko z družino in brat Jani pa sta te dobrine pripeljala v Vadsteno.

V dvorani je ob 17.30 začel kulturni program. Vodila sta ga letošnji gost Matjaž Merljak z Radia Ognjišče in Marija Kolar iz Göteborga. Napovedovalca sta na začetku programa, ko sta bili odpeti slovenska in švedska himna, povabila na oder go. ministrico Ljudmilo Novakovo. Ponovno je nagovorila rojake, se zahvalila za njihovo zvestobo slovenskim koreninam in za lepo poslanstvo slovenstva na Švedskem. Zahvalila se je tudi za dolgoletno delovanje slovenske katoliške misije na Švedskem in ob tej priložnosti podelila priznanje za dolgoletno poslanstvo slovenskih duhovnikov med rojaki v tej severnoevropski deželi. S svojo kleno in opogumljajočo besedo je vlila novega ognja na žerjavico slovenstva, ki naj ob zlatem jubileju ponovno zažari in opravlja to lepo in pomembno nalogo med rojaki na Švedskem. Svoje pozdravne besede je rojakom namenila tudi ga, Metoda Mikuž, odpravnica poslov na slovenski Ambasadi v Stockholmu. Predsednik Slovenske zveze na Švedskem, Ciril Stopar je v pozdravnem nagovoru omenil pomen in sodelovanje slovenskih duhovnikov na Švedskem ter se s podelitvijo priznanja v imenu Zveze in v imenu Slovenskega društva iz Olofströma zahvalil slovenski misiji za opravljeno delo.

V samem kulturnem programu so poleg ansambla Lojzeta Ogorevca nastopali še Viktor Semprimožnik na svoji fantastični frajtonarici, s katero je ponovno navdušil rojake. Zapela je tudi Dani

Stražar, ki se je lansko leto preselila nazaj v Stockholm. Poleg nje sta v programu sodelovala tudi Zvone Štrubelj, slovenski župnik iz Stuttgarta in Zvone Podvinski, ki sta skupaj zapela nekaj pesmi in s pesmijo malo razgibala tudi rojake v dvorani. Potem je sledila zahvala slovenskega dušnega pastirja Zvoneta Misijskemu pastoralnemu svetu in njegovim pomočnikom ter gostom, ki so povzdignili to slovesnost s svojo navzočnostjo in sodelovanjem. Kardinal Franc Rodé je nato v zahvalo za pomoč slovenskemu duhovniku izročil papeževe rožne vence, ki naj bodo zvesti spremljevalci vseh, ki žrtvujejo svoj čas in svoje moči za dobro slovenske katoliške misije na Švedskem.

Kulturnemu programu je sledilo slovensko rajanje, kjer so romarji in gostje ob plesu nabrusili pete. V dvorani je zadonela tudi slovenska pesem, mnogi pa so ostali na svojih sedežih v prijetnem medsebojnem klepetu. Lojze Macuh je s svojo skupino poskrbel za tombolo, članice Misijskega pastoralnega sveta pa so s svojimi pomočniki poskrbeli za večerjo, ki je romarjem prijetno teknila. Srečanje se je nadaljevalo do poznih večernih ur, ko so se nekateri romarji že podali proti jugu Švedske, proti zahodu in v vsa mesta, od koder so priromali.

Gostje so prespali pri sestrah, kjer je na same binškošti zjutraj bila sv. maša. Gostje so nato odpotovali proti Stockholmu. Tam je sledil ogled mesta, ki ga je vodil naš Adi Golčman. Gospod kardinal Franc Rodé, se je skupaj z ministrico go. Ljudmilo Novakovo udeležil skupnega kosila pri škofu Andersu Arboreliusu, kjer je potem potekal prijeten pogovor gostitelja z gosti iz Slovenije in Hrvaške.

Popoldan je sledilo srečanje na slovenski Ambasadi, kamor so bili povabljeni vsi, ki so prišli na obisk v Stockholm, kakor tudi rojaki, ki tam bivajo. Odpravnica poslov ga. mag. Metoda Mikuž je sprejela rojake, jih pozdravila in dala priložnost g. kardinalu Francu Rodétu ter ge. ministrici Ljudmili Novakovi, da sta ponovno nagovorila naše rojake, ki so se v lepem številu zbrali na Ambasadi. Po srečanju tam, so gostje odpotovali k družini Anice in Jožeta Štefanič, ki sta s svojimi otroki pripravila pravo gostijo, na kateri je bilo veliko gostov, ki so še enkrat doživeli slovensko gostoljubje. V prijetnem vzdušju se je končal večer in sledil je zasluženi počitek. Temu je sledil ponedeljek in pot je naše duhovnike, skupaj z g. kardinalom Francem Rodétom vodila proti Göteborgu. Vmes so se ustavili pri družini Ludvika in Marije Mak, ki sta pripravila lovsko večerjo, da so potem gostje, okrepčani z dobrotami, mogli na še zadnji del poti proti domu slovenske misije na Švedskem. V torek pa se je večina gostov vrnila na svoja mesta.

Slovenski dušni pastir na Švedskem se zahvaljuje vsem in vsakemu posamezniku, posebej še imenitnima gostoma, g. kardinalu Francu Rodétu in ministrici ge. Ljudmili Novakovi, ki sta s svojo prisotnostjo počastila zlati jubilej slovenske katoliške misije na Švedskem. Hvala tudi g. Primožu Ilešiču, sekretarju na Uradu za Slovence v zamejstvu in po svetu, ki je bil glavni povezovalac med ministrico, slovensko Ambasado v Stockholmu in SKM na Švedskem, kakor tudi Mateju Pavliču, ki je organiziral potovanje g. kardinala Franca Rodéta iz Rima in je bil v veliko pomoč pri bogoslužju. Hvala vsem slovenskim duhovnikom, ki so se udeležili romanja in jubilejnega praznovanja, kakor sobratom iz Evrope, ki so materialno podprli romanje in nakup novega avtomobila. Hvala Uradu Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu, ki je bil glavni sponzor jubilejnega srečanja ter Slovenski zvezi, ki je tudi delno sponzorirala vseslovensko romanje in srečanje v Vadstenu. Hvala Matjažu Merljaku, ki je sproti poročal na Radio Ognjišče v zvezi s praznovanjem jubileja SKM. Hvala vsem, ki ste pripomogli v mozaik sodelovanja in praznovanja in ste organizirali prevoz, pomagali pri sprejemu gostov, tako Vinku in Roži Tomažič ter Štefanu Žaliku. Hvala vsem, ki ste poskrbeli za prevoz romarjev v Vadsteno in domov, Jožetu, Dani, Ediju, Cirilu in ostalim. Naj vas vse varujeta Sv. Brigita Švedska ter bl. A. M. Slomšek.

150 letnica katoliške župnije Kristusa Kralja v Göteborgu se je nadaljevala s praznovanjem na švedski nacionalni praznik, v sredo 6. junija. Slovesno somaševanje v Vasa kyrka je vodil tukajšnji katoliški škof Anders Arborelius. Slovenska skupnost iz tega mesta je bila vidna, saj so naše skrbne mame pripravile zelo dobro pojedino po sv. maši na dvorišču, kjer se je slišala tudi slovenska pesem. Tudi druge večje narodne skupnosti so se predstavile s svojimi narodnimi jedili. Bogpovrni vsem, ki ste pripomogli k promociji slovenske skupnosti v tej župniji. Hvala za lepo sodelovanje, ki ga je zelo pohvalil sam Tobias Unnerstål, župnik župnije, kjer je gost tudi Slovenska katoliška misija. Čestitke župniji in naj uspešno opravlja svoje pomembno poslanstvo za rast Kristusove Cerkve v tem delu Švedske.

vaš Zvone Podvinski

ANICA MARAS. LENART V SLOV. GORICAH, JE PO MNOGIH LETIH OBISKALA ŠVEDSKO

Da se je uresničila moja dolgoletna želja, se moram predvsem zahvaliti Mariji Perovič, ki je tako močno vztrajala, da moram priti na Švedsko!!! Ne vem, kje naj začnem s pripovedovanjem! Še dan pred rezerviranim datumom, nisem vedela, če bom sploh kam potovala. Vzrok - zelo boleče koleno. Ker sem trmaste sorte, sem se le odpravila na dolgo pot z AVTOBUSOM proti Švedski! Ne vem, če sem bila sama vzrok - prinesla sem lepo,

sončno vreme, tako je vsa moja zimska garderoba ostala v potovalki. Pot je bila dolga in naporna. Kot pika na i pa je bila POLICIJSKA kontrola malo pred Göteborgom. Jaz sem ugotovila, da je bilo kot v kriminalki, saj smo vsak potnik posebej dobili po enega policajca in enega carinika. Moram pa povedati, da se je vse dobro končalo in da so bili zelo prijazni z nami, saj večina ni vedela oz. razumela jezika. Hvala bogu, da še malo obnavljam švedski jezik prek računalnika, da lahko berem časopise.

Nato sem prispela na cilj. Mislim, da ne bom nikdar pozabila truda ZENOTA in MARIJE, ki sta mi nudila topel dom, me prevažala po vsem GBG in še kam drugam, ven, saj je mesto s predmestji zelo razpotegnjeno. Prišel je dan, ko smo v petek 25.5. sodelovali pri sv. maši v cerkvi KRISTUSA KRALJA. Mašo je vodil dr. Franc kardinal Rode. Bilo je več duhovnikov, ki so somaševali. Maši je prisostvovala tudi ga. Ljudmila Novak z možem Romanom, ministrica za Slovence po svetu, g. Primož Ilešič, sekretar na ministrstvu, mag. Metoda

Mikuž, odpravnica poslov na slovenskem veleposlaništvu. Po maši smo se zbrali v Astrids sellen na večerji in prijetnem druženju. Duhovniki so bili iz Švice, Nemčije, Švedske in g. Drolc iz Slovenije.

Naslednje jutro pa nas je pot vodila proti Vadsteni, kjer je bilo praznovanje 50 let katoliške misije na Švedskem. Mašo je spet vodil dr. Franc kardinal Rode. Po maši je bila procesija s petjem, nato še pete litanijev cerkvi sv. Birgite Švedske. Sledila je pogostitev v samostanu sv. Birgite, nato zabava z ansamblom Lojzeta Ogorevca iz SLOVENIJE. Ko sem si po 32.

letih imela priliko ogledati Göteborg, Kortedalo, botanični vrt, se sprehoditi v tako imenovani femi, so bila to zame enkratna doživetja! Mislim, da je iz mojih časov bivanja na Švedskem gromozanska razlika že v raznolikostih prebivalcev, ki jih srečaš na ulici. Kot dokaz imam en posnetek iz botaničnega vrta. Vreme nam je res služilo zato sem lahko videla veliko.

Te deklice so bile v botaničnem vrtu, in so se tako simpatično smejale, pa sem jih vprašala, če se lahko z njimi slikam. To je bilo 30.5. Mislim, da živijo v Göteborgu. Še ena podoba, oz. oseba, bilo jih je sicer ogromno, me je presenetila; koliko ljudi na pločniku v podhodih sedi ali stoji in prosijo denar. Tega v času mojega bivanja tam ni bilo videti na Švedskem! Ko sem to starko

slikala me je malo začudeno gledala!!! Še danes obujam različne dogodke in spomine --najbolj pa da so nas na STENALINE V GTB tako temeljito pregledali.

Samo upam, da mi ne zamerijo tisti, ki so me morali poslušati, ko je bilo preveč naporno. Ne smem pozabiti omeniti ge. Jožice Javornik, organistke, doma iz Lovrenca na Pohorju. Z njo sva skupaj potovali in si krajšali čas na tej dolgi poti. Bilo je nepozabno in mislim da se bom še dolgo, dolgo rada spominjala tega obiska pri vas, dragi rojaki, ki tam vztrajate že veliko let! Čprav se toliko let nismo videli, smo se še kar prepoznali, vsaj nekateri. Iz srca bi se rada zahvalila Mariji, Zenotu za vse, kar sta storila za mene, da je bil moj obisk na Švedskem nekaj

posebnega, hvala!

Anica Maras

Zakaj postati krvodajalec

Ste kdaj pomislili, kako je pomembno pri operacijah, porodih in poškodbah, da je dovolj darovane krvi? Da ne govorimo o presajevanju organov, saj pri menjavi jeter gre

lahko od 22 vrečk krvi naprej in seveda najbolj pomembno, da odgovarja krvni grupi. Veliko ljudi ve osebno številko, krvno grupo pa zelo malo. Krvne grupe so A, B, AB in O. Za vse grupe je pomembno tudi Rh-faktor ali D, navadno zaznamovamo z minus ali plus. Najbolj uporabna je grupa O RhD, ker odogovarja vsem neglede na pripadnost. Če potujemo izven Švedske je dobro vedeti kateri grupi pripadamo, ker v tujini imajo drugačne rutine kot po bolnicah v Švedski. Samo štiri švedov od sto, da kri, ob nesreči in operaciji pa pričakujejo, da bo dovolj krvi na zalogi, če jo bodo rabili.

Nekaj podatkov o darovanju krvi: Kri se lahko da od človeka do človeka. Se ne da narediti na umetni način. Kri mora biti sveža, ker se lahko hrani samo šest tednov. Skoraj vsi so lahko krvodajalci. Starost od 18--60 let. Tehtaš 50 kg ali več. Da si zdrav. Imaš švedsko osebno številko in legitimacijo. Kri se lahko da v avtobusu, Sahlgrenska, Östra sjukhuset ali na Bloddroppen v Nordstan.

Kaj se zgodi ob prvem obisku: Izpolniti se mora zdravstveni papir, kjer se odgovarja na vprašanja. Vzamejo kri za probe, prvi obisk traja ca 30 minut. Če postaneš krvodajalec, traja samo 10 minut, da se vrečka z krvjo napolni. Tudi nekaj krvi se vzame za preglede (aids, hepatitis c). Vzame se 4,5 dl krvi, to je manj od desetine svoje krvi. Ženske lahko dajo vsake štiri mesece, moški vsake tri.

Kako sem sama postala krvodajalka? Bili smo v Mariboru 1980, ko so po radiju prosili za kri O RhD pozitiv, ker je mamica, ki je rodila prvič rabila več vrečk krvi. Odzvala sem se in od takrat sem redna krvodajalka. Od samega začetka v avtobusu na Brunnsparken, nekajkrat tudi v bolnici, zadnje čase pa v Droppen v Nordstan (nad McDonaldsom). S tem, da dam kri, tudi izmerijo pritisk, vrednost krvi in nasplošno zdravstveno stanje. Na vrednosti krvi se takoj vidi, če sem zdrava. Danes se mora odgovarjati na več vprašanj kot takrat pred mnogimi leti. Tudi če vzamem samo navadno tableto kot Panodil moram napisati in dati kri šele po 24.urah. Mogoče res prevelika previdnost, toda to je samo previdnost za tistega, ki bo kri prejel. Tukaj se ne poizveduje, kdo je dobil mojo kri dobil.

V kolikor bom sama operirana, si lahko dam napolniti vrečke z lastno krvjo. Nimam nikakršnih neprijetnosti, kadar dam kri, prijazne bolničarke, nagrada za kri je lahko majica, kakšni lončki ali darilni bon. Na voljo so sendviči, keksi in razni sokovi. Pogovor z drugimi krvodajalci medtem, ko čakamo da pridemo na vrsto. Drugo polovico februarja bom dala kri in to že stotič.

Primer, kako nujno je s krvodajalci: Linnea Persson je imela 12 let, ko je zbolela z nyeloisk leukemi (ena vrsta raka), kjer so bela telesca bolana. 300 ljudi dobi takšno diagnozo vsako leto. Šest mesecev zdravljenja in 168 krvodajalcev je bilo potrebno, da je Linnea ozdravela. Danes je kot 20-letnica zdrava in zna ceniti življenje in ljudi, ki so ji pomagali. Sama ne sme dajati krvi zaradi zdravil, pomaga pa iskati nove krvodajalce. Pomislite, posebno mladi, zdravi, kako malo je treba, da se kaj pripeti in kako dobro je, da je na voljo kri drugih, ki so jo dali, ker mislijo na druge in storijo lepo dejanje za sočloveka. Kar korajžno na odločitev »postal bom krvodajalec«.

Lep pozdrav, *Marija Kolar*

Pozdravljena!

Pošiljam prispevek za časopis. Na sliki je moja vnukinja, ki rada jaha.

Sem Amina Akel, stara 11 let. Rada imam vse živali, najrajši pa konje. Jaham že 7 let. Poleg jahanja pa tudi skrbim za konja, ki se kliče TRULSA. Veselim se počitnic, da bom s prijateljico Amiro skrbela za konje in veliko jahala.

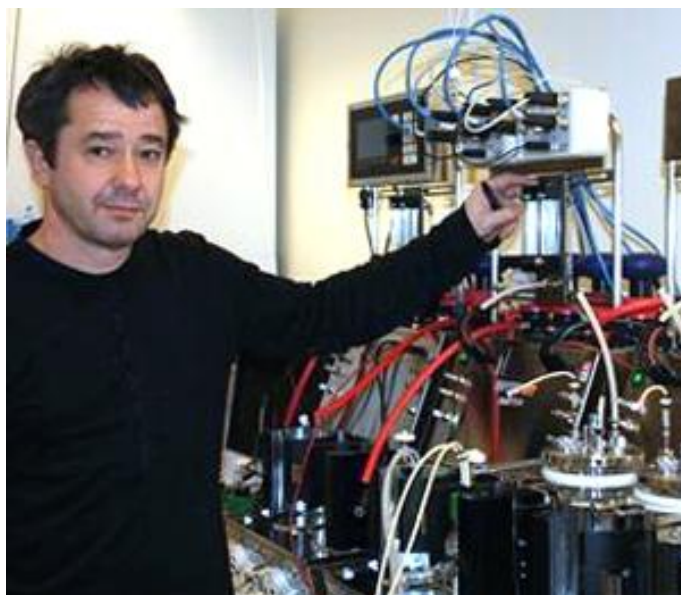
Amina

Želim vam toplo in veselo poletje. Ivanka

Kartläggning av jästsvampars gener ger bättre vin

2012-

06-04

Jästsvampen *Dekkera bruxellensis* spelar en viktig roll under vinframställningen eftersom den kan påverka vinnets smak både positivt och negativt. Forskare vid bland annat Lunds universitet har kartlagt jästsvampens arvs-massa och ger därmed vinproducenterna en möjlighet att ta kontroll över **smakutvecklingen**.

Jure Piskur

Jästsvampar är en viktig ingrediens vid produktion av olika livsmedel, exempelvis vin, eftersom de i hög grad bidrar till smaken. En av dessa jästsvampar är *Dekkera bruxellensis*. Den står för det aromatiska fingeravtrycket i cirka 50 procent av de röda vinerna. Samtidigt kan jästsvampen orsaka enorma ekonomiska förluster inom vinindustrin. *Dekkera bruxellensis* kan

nämligen producera en fenolisk bismak som brukar jämföras med en smak av medicin. I för högt koncentrat gör det vinet odrickbart.

Trots att *Dekkera bruxellensis* spelar en betydelsefull roll under vinframställningen har det tidigare forskats ganska sparsamt på jästsvampen. Men nu har forskare, i ett internationellt samarbetsprojekt, kartlagt arvsmassan hos *Dekkera bruxellensis*. Forskarna har främst studerat jästsvampens genetiska bakgrund samt de egenskaper som är relevanta för livsmedelsframställning.

– Vi vet nu mycket om hur jästsvampen *Dekkera bruxellensis* agerar i den arombildande processen under vinframställningen. Den kunskapen kan vinproducenterna utnyttja till sin fördel, säger Jure Piskur, professor vid biologiska institutionen.

Inom vinindustrin har man på senare tid blivit allt mer intresserad av jästsvamparnas egenskaper eftersom de ger olika karaktär åt vinerna. Kartläggningen av *Dekkera bruxellensis* arvsmassa kan användas som ett verktyg för vinframställare världen över för att ta kontroll över smakutvecklingen hos vinet.

– I slutändan kan det leda till flera nya och intressanta vinsmaker samt stora ekonomiska besparingar inom vinbranschen, säger Jure Piskur.

Forskningsresultaten publiceras nu i den vetenskapliga tidskriften *International Journal of Food Microbiology*.

Helena Bergqvist

Ministrica Ljudmila Novak obiskala rojake na Švedskem

Ministrica za Slovence v zamejstvu in po svetu, je minuli konec tedna obiskala Slovence, ki živijo Švedskem. Obisk je potekal v sklopu praznovanja zlatega jubileja delovanja Slovenske katoliške misije v tej skandinavski državi.

Osrednji dogodek obiska na Švedskem je bilo vseslovensko binkoštno srečanje rojakov, ki so ga letos obeležili s praznovanjem 50-letnice delovanja Slovenske katoliške misije na Švedskem.

Srečanje v Vadsteni v soboto, 26. maja 2012, se je začelo s sveto mašo, sledila je procesija do slovenske like, ki so jo posadili leta 1998. Tam je ministrica zbrane nagovorila in

pohvalila njihova prizadevanja za ohranjanje slovenske identitete, kulture in jezika. Praznovanje se ja zaključilo z družabnim srečanjem in kulturnim programom. Na kulturnem programu je ministrica zbranim spregovorila o pomenu gospodarskega sodelovanja, na koncu pa je župniku Zvonetu Podvinskemu izročila posebno priznanje Urada Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu ob jubileju. Priznanje je v imenu Slovenske zveze na Švedskem izročil tudi predsednik Ciril M. Stopar.

Med obiskom na Švedskem je ministrica obiskala tudi rojake v Göteborgu in v prestolnici. V Stockholmu se je srečala tudi s švedskim škofom Andersom Arboreliusom in z osebjem Veleposlaništva RS, ki je ministrico seznanilo z dvostranskimi odnosi med Slovenijo in Švedsko, posebej o odnosu do slovenske skupnosti v tej državi.

Radio OGNJIŠČE

Praznovanje 50-letnice SKM na Švedskem

Rojaki z vseh delov Švedske so se v soboto, 26. maja 2012, že 39-ič zbrali v Vadsteni, duhovnem središču dežele, kjer je pokopana sveta Brigita, ki je sozavetnica Evrope. Letos so se Bogu zahvalili za 50 let Slovenske katoliške misije v tej skandinavski deželi. Ministrica Ljudmila Novak jim je ob jubileju izročila posebno priznanje Urada za Slovence v zamejstvu in po svetu. Vseslovensko binkoštno

srečanje rojakov se je začelo s sveto mašo pri sestrah Brigitinkah. Ob oltarju so bili: kardinal Franc Rode, sedanji in nekdanji župnik za Slovence na Švedskem Zvone Podvinski in Jože Drolc ter izseljenski duhovniki v Evropi: mons. Janez Pucelj, Zvone Štrubelj, Aleš Kalamar in David Taljat.

Kardinal Rode se je v nagovoru po evangeliju najprej ustavil pri jubileju. Omenil je nekaj duhovnikov, ki so na Švedskem v začetku 60-ih let začeli svoje pastirsko delo. G. Jože Flis je bil v Parizu, ki je bil Rode študent teologije v francoski prestolnici. Opisal ga je kot skromnega in ponižnega človeka in ob g. Čretniku, ki je bil njegov šef, druga violina. Preprosto, ponižno, a zelo učinkovito. V tistih časih so množice slovenskih fantov zbežale iz Jugoslavije, pometali jugo-potne liste Seno, da je bila rdeča in prosili za politični azil - V njihovem imenu je to prosil g. Jože Flis.

P. Janez Sodja, jezuit vzhodnega obreda, je bil zadolžen za pastoralo ruskih emigrantov v Muenchnu, a je imel možnosti poskrbeti tudi za druge stvari. Začel je binkoštno srečanje v Vadsteni. Bil je mehka bohinjka duša. Spominja se ganljivega srečanja z materjo. Bil je plemenit, izredno dober človek, širokega srca, pripravljen ustreči komur koli. Jože Drolc je bil na Švedskem 16 let, ki se je zelo dobro naučil jezika in ki o Švedski zgodovini in geografiji praktično ve vse.

Zvone Podvinski je na Švedskem že 19 let. Ožji škofov vikar je dejal, da g. Zvone odlično govori švedsko, zato bi mu Cerkev rada zaupala še druge službe. A rojaki naj ne pustijo, da ga odtegnejo skrbi zanje. Ti duhovniki niso iskali sebe, niso delali zase in od tega niso imeli zemeljsko kaj dosti ... ampak za slovensko skupnost, za vas, priznajte jim to, radi jih imejte in spoštujte jih. Omenil je, da so rojaki vsako leto gostje sester Brigitink, ki imajo posebno ljubezen in pozornost do Slovencev. Vesel je bil, da so bili gostje slovenske vlade in diplomacije (poleg ministrice Ljudmile Novak s spremstvom je bila tudi odpravnica poslov Metoda Mikuž s spremstvom) in da Slovenija kot država ne dela za kakšen razdor, kar se je v časih Jugoslavije poskušalo. „ Lahko smo srečni, da imamo svojo državo in da smo si edini enotni v prizadevanjih z a srečo naroda, za blagostanje in za narodno enotnost,“ je sklenil kardinal Rode. Spregovoril je tudi o binškoštnem prazniku. Dejal je, da kjer pride Sveti Duh se vrata odpirajo, Sveti Duh tudi da novo srce, človek je s pomočjo Svetega Duha sposoben delati dobro.

Po sveti maši je bila procesija do slovenske lipe, ki so jo posadili leta 1998. Župnik Zvone Podvinski je povedal zgodbo o dedu in vnuku, ki sta skupaj sadila drevo ... Rojaki so skupaj zapeli pesem Lipa zelenela je, da bi se tudi misija pomladila in da bi jih bilo več takih, ki jih Kristus povezuje, prav tako sveta Brigita Švedska in blaženi Anton Slomšek. Pri lipi je ministrica Ljudmila Novak rojakom dejala: Doživeti to lepo srečanje pod slovensko lipo sredi Švedske je res lepo doživetje. Že blaženi Slomšek je napisal: Sveta vera bodi vam luč, materni jezik pa ključ do narodove omike. Doživlja, kako združujejo misel na dve domovini - Slovenijo kjer so korenine in Švedsko, kjer so se udomačili. Znali so čudovito povezati vero in slovenstvo. Združevanje pri mašah je pomagalo, da so ohranjali vero, vam je pomagalo ohranjati slovenski jezik. To smo Slovenci prenašali iz roda v rod - ne le skupna vera, ampak tudi skupna kultura dediščina. Vesela je, da to skušajo prenašati naprej na svoje otroke, čeprav ve, da to ni lahko. Pod lipo jim je položila na srce, naj poskušajo še naprej. V svetu velikokrat sliši, da imajo babice in dedki pomembno nalogo, da predajajo naprej slovensko besedo, pesmi in molitve in povezujejo različne generacije.

Čestitala je ob 50. obletnici SKM. Slovenski duhovniki opravljajo pomembno nalogo med Slovenci, če ne bi bilo njih, bi se slovenstvo marsikje ne ohranilo. Švedi preko rojakov dobijo dober vtis o slovenski deželi. Misel o slovenskih koreninah naj živi še naprej. Želi, da bi radi prihajali v Slovenijo, kjer jih bodo z velikim veseljem sprejeli. Opozorila je na prireditve Dobrodošli doma, ki bo 4. julija v središču Ljubljane.

Procesija se je sklenila v 'modri cerkvi', kjer so bile litanije, kardinal pa je tudi podelil blagoslov. Tako pri sveti maši kot pri litanijah je na orgle igrala Jožefa Javornik. Slovesnost v cerkvi se je sklenila z znano Marija skoz življenje.

Nato je bil čas za družabno srečanje na vrtu pri sestrah, zvečer pa je v dvorani potekal še kulturni program. Zbrane je znova nagovorila ministrica Novakova in ob vsem drugem poudarila tudi pomen gospodarskega sodelovanja, na koncu pa je župniku Zvonetu Podvinskemu izročila posebno priznanje Urada ob jubileju. Priznanje je v imenu Slovenske zveze na Švedskem izročil tudi predsednik Ciril M. Stopar. Za dobro voljo in ples je igral ansambel Lojzeta Ogorevca iz Brežic, za hrano in pijačo so poskrbeli člani misijskega pastoralnega sveta s sodelavci, tombolo so pripravili Lojze Macuh in rojaki iz Köpinga - zbrane darove bodo namenili misijonarju Pedru Opeki na Madagaskarju. Ministrica Novakova in kardinal Rode sta se na binkoštni praznik v Stochkolmu srečala s švedskim škofom Andersom Arboreliusom in z osebjem na veleposlaništvu, ki je ministrico seznanilo z dvostranskimi odnosi med Slovenijo in Švedsko, posebej o odnosu do slovenske skupnosti v tej državi.

No, že v petek, 25. maja 2012, so v katoliški cerkvi Kristusa Kralja v Göteborgu na Švedskem imeli praznovanje, in sicer kar trojno praznovanje: 150 let katoliške župnije v mestu, 75 let župnijske cerkve in 50 let Slovenske katoliške misije v tej severnoevropski državi. Pri večerni sveti maši se je zbralo lepo število Slovencev in tudi priseljencev drugih narodnosti. V njihovi sredi je bil namreč visoki gost, kardinal Franc Rode. Ob oltarju so bili tudi domači župnik Tobias Unnerstål, župnik za Slovence na Švedskem Zvone Podvinski, njegov predhodnik Jože Drolc, delegat za Nemčijo Janez Pucelj, župnik v Švici David Taljat in duhovniki drugih narodnosti, ki se zbirajo v župniji Kristusa Kralja v Göteborgu. Med tistimi, ki so zaslužni, da lahko obhajamo te jubileje, je kardinal omenil kraljico Jožefino in slovenske izseljenske duhovnike Jožeta Flisa, g. Bratkoviča, Stanislava Cikaneka, Janeza Sodjo, Jožeta Drolca in Zvoneta Podvinskega, ki slušbuje že 19 let. Dejal je, da vsem tem dolgujemo globoko hvaležnost in da naj se Bogu zahvalimo, da je katoliška skupnost dobila svoj prostor tukaj in da ohranja svojo vero in zvestobo Cerkev. Kardinal Rode, ki je sicer sveto mašo daroval v latinskem jeziku, se je v pridigi ustavil še ob dnevnem odlomku iz Janezovega evangelija, ko Jezus preverja Petrovo zvestobo. Poudaril je, da se Jezus ne ozira na preteklost, ampak pričakuje našo ljubezen v tem trenutku in od pastirjev Cerkev pričakuje, da ga ljubijo.

Zvone Podvinski je ob koncu maše dejal, da dolgujemo zahvalo Bogu, da slovenska skupnost v različnih krajih sme domovati v tukajšnji škofiji in v katoliški skupnosti na Švedskem. Srečanje se je nadaljevalo v župnijski dvorani, kjer je praznovanje pripravilo društvo Slovenski dom iz Göteborga. Zbrane rojake je pozdravila tudi ministrica Ljudmila Novak in jih spodbudila, naj ohranjajo slovenske korenine. Poudarila je, da slovenski izseljenski duhovniki niso samo dušni pastirji, ampak tudi pomembni povezovalni člani med rojaki po svetu.

Jože Drolc - Jedro slovenske skupnosti se ohranja, obletnica zelo pomembna, kar je bilo vsejano, raste, čeprav vseh sadov ne vidimo, zemlja je trdna, a slovenski otroci so bili na svojo otroke ponosni in to rešuje mladino in prihodnji rod.

Msgr. Janez Pucelj o tem, da je treba mladi generaciji pustiti odprta vrata in najti komunikacijo, ki jo uporabljajo in jim je domača. Mladi se ne približujejo skupnostim, njihovo slovenstvo je malo drugačno. Sprašujejo se, kako do njih pristopiti, kako jim pomagati.

Metoda Mikuž, odpravnica poslov slovenskega veleposlaništva, o pomenu takega srečanja. Obiskuje več srečanj, to pa ima za Slovence na Švedskem velik pomen, saj pridejo z vse Švedska, se družijo, pogovarjajo ... nima samo verskega pomena, ampak tudi širše povezovalni.

Vir: ([link:http://radio.ognjisce.si/sl/130/ssd/7808/](http://radio.ognjisce.si/sl/130/ssd/7808/))<http://radio.ognjisce.si/sl/130/ssd/7808/>

Slovenier vallfärdade till Vadstena

Publicerat: 2012-05-31

Den slovenske kardinalen Franc Rodé från Vatikanen gjorde slovenerna i Sverige sällskap vid årets vallfärd till Vadstena under pingsthelgen. Han fann att slovenerna i Sverige känner större glädje och gemenskap än landsmännen hemma i Slovenien, där det råder splittring. Den slovenska katolska missionen i Sverige firade under pingsthelgen 50-årsjubileum i Göteborg, Vadstena och Stockholm. Hedersgäster var den slovenske kardinalen Franc Rodé från Vatikanen och den slovenska regeringens representant Ljudmila Novak, minister för slovenier i utlandet. Rek-

tor

Zvone Podvinski håller tal vid den slovenska linden utanför Klosterkyrkan i Vadstena.

Foto:

Ann-Sofie Öhman

Slovenerna i Sverige lever i gemenskap och glädje med varandra. De är mer äkta än i Slovenien, där det råder politisk och ideologisk splittring, sa kardinal Franc Rodé under sitt första Sverigebesök efter avslutat jubileumsfirande i Göteborg respektive Vadstena.

Symbol för öppenhet - Den heliga Birgitta är en symbol för öppenhet, samarbete och gemenskap i Europa. Hon hade på sin tid ett stort inflytande för kyrkans enhet och på det politiska livet, menade kardinalen. Vadstena har varit ett årligen återkommande vallfärds mål för slovenerna i Sverige sedan 1974. Birgittasystrarna i Vadstena har varje år öppnat sina portar för slovenerna, till sin kyrka och till sitt gästhem. Ungefär 200 slovener bosatta runt om i Sverige har samlats vid firandet de senaste åren. De slovener som kommer är oftast aktivt troende katoliker.

Bevarar traditionerna - De slovenska prästerna och den katolska missionen gör ett stort arbete för att bevara de slovenska kristna traditionerna, språket och kulturen, konstaterade minister Ljudmila Novak. Kardinal Franc Rodé och minister Ljudmila Novak deltog även vid det mer folkliga firandet i en särskild festlokal på pingstaftonskvällen i Vadstena.

- Slovenerna i Sverige är inte vana vid att träffa så högt uppsatta människor. Med minister Ljudmila Novak här blev det också ett samarbete mellan kyrkan och staten, sa Zvone Podvinski, rektor för den slovenska katolska missionen.

Invandrade på 1960-talet Flest invandrare från Slovenien kom till Sverige på 1960-talet i form av arbetskraftsinvandring. I Slovenien finns i dag drygt 2 miljoner invånare. Den slovenska katolska missionen i Sverige har sitt säte i Kristus Konungens kyrka i Göteborg. Rektor sedan 1993 är Zvone Podvinski. Verksamhet finns i Göteborg, Olofström, Nybro, Örebro, Eskilstuna, Stockholm, Jönköping, Halmstad, Landskrona, Köping och Borås. Den före detta jugoslaviska delrepubliken Slovenien firade 20-årsjubileum som självständig nation 2011. Landet har historiskt sett varit förenat med Österrike sedan medeltiden.

Ann-Sofie Öhman

Oglaša se Jerica Bukovec Gregorc iz Ajdovščine v Sloveniji

Jerica in Martin Gregorc s sinčkom ob modrem Jadranu

Povprašali smo ju z Martinom, če želita Slovensko GLASILO prejemati tudi v Slovenijo, saj sta še vedno člana Slovenskega društva v Stockholmu. Njun odgovor je bil: Ja, z veseljem bi Slovensko GLASILO še naprej brala. Hvala. V pismu nadaljuje:

Mi smo lepo. To našo srečo kalile to, da Martin še nima službe, ampak jo zelo aktivno išče in verjameva, da bo se kaj našlo. Mene je vedno vleklo nazaj, jaz imam zelo rada Slovenijo. Ave je

krasen zbor in resnično lepo sodelujemo. Imamo zelo zanimive koncerte in zelo si želijo delati. Kar je seveda edina pot do uspeha. Ravno to soboto imamo koncert v Postojni.

Lepo vas pozdravljam, Jerica

ROMANJE V VADSTENO

Zlati jubileum- 50 let SKM na Švedskem

V imenu SZ na Švedskem izroča Ciril M. Stopar priznanje rektorju SKM, Zvonetu Podvinskemu

Vstati je bilo potrebno zelo zgodaj, že ob polpetih zjutraj. Avtobus je začel svojo pot iz Kallinge, kjer nas je vstopilo prvih šest v že čakajoči avtobus. Pot smo nadaljevali proti Olofströmu, kjer so napolnili sedeže zaspani potniki. Potem smo se še odpeljali v Hästvedo in Osby, kjer sta vstopila še Viktor in Greta, ki sta s seboj prinesla veselje pa tudi frajtonarico. Po 420 km smo prišli v Vadsteno, kjer smo iskali parkirnega prostora saj je bilo skoraj vse že zasedeno. Večina rojakov je bila že zbrana pred vhodom ali na vrtu. Pristrčno smo se pozdravili z ministrico za Slovence v zamejstvu in po svetu, go. Ljudmilo Novak, njenim možem Romanom in sekretarjem na Uradu Vlade RS Primožem Ilešičem. Pozdravili smo se tudi s predstavniki veleposlaništva RS v Stockholmu z Metodo Mikuž na čelu. Po skupnem slikanju smo se napotili na vrt samostanskih sester, kjer smo se pozdravili še z duhovniki iz Slovenije, iz Rima, iz Švice in Nemčije in našim dušnim pastirjem Zvonetom Podvinskim. Pristrčno smo zaželeli dobrodošlico slovenskemu kardinalu Rodetu, ki je vodil slavnostno bogoslužje v cerkvi pri sestrah. Vesel sem bil tudi ponovnega snidenja z Jožetom Drolcem, ki mi je krstil

obe hčerki, ko je služboval na Švedskem.

Ob dvanajstih je začela sv. maša, v slovenskem jeziku je maševal dr. Franc kardinal Rodé, z njim so somaševali monsignor Janez Pucelj, duhovniki Jože Drolc, David Taljat, Zvone Štrubelj, Martin

Retelj, Aleš Kalamar in Zvone Podvinski. Pri maši so bili romarji iz Slovenije, Nemčije ter

iz vseh koncev Slovenije. Bilo nas je okoli 120 če se nisem zmotil. Ljudsko petje je na orglah spremljala Jožefa Javornik. Po maši smo se zbrali pred cerkvijo in v procesiji ter s pobožnim petjem odšli proti vrtu pred cerkvijo sv. Brigite, kjer je posajena slovenska lipo. Tam je držala kratek govor ministrica Ljudmila Novak, prepevali smo slovenske pesmi in se spominjali vseh let nazaj do samostojnosti Slovenije, leta 1991. Krhka lipo je zdaj že zrasla v

lepo drevo-slovensko lipo, ki je bila posajena z veliko ljubeznijo. Nato smo v procesiji odšli v cerkev, kjer je pokopana sv. Birgitta in molili litanije in prosili boga za zdravje in da bi spet srečali v

Vadsteni v naslednjem letu.

Potem smo odšli spet nazaj na vrt k sestram-nunam, ki so nas postregle z juho, pastoralni svet s pomočniki pa nas je postregel s klobasami, ki so nam res tekstile. Začel se je pogovor med znanci, ki se skoraj vsako leto srečujejo na romanju v Vadsteni, muzikanti so nam zaigrali in začelo se je rajanje po vrtu. Bilo nam je lepo pa še vreme je bilo čudovito, neverjetno nam je bilo lepo. Seznanili in pogovorili smo se tudi z gospodom kardinalom in z ostalimi duhovniki, nekatere smo že srečali v minulih letih, nekateri izmed njih pa je bil prvič na romanju v Vadsteni.

Ob polpetih smo se odpravili v dvorano, ki je bila le slab kilometer oddaljena od samostanskega vrta, tja bi lahko odšli tudi peš. Kot sem se skoraj bal nam je zmanjkalo nekaj miz in stolov, toda organizator jih je

preskrbel v slabe četrte ure. Nato se je na odru pohecal še gospod Zvone iz Stuttgarta, da njihovi romarji niso prišli na obisk, ker ni bilo več mesta v dvorani. Morda pa bi se bili še malo potisnili... . Program sta vodila Matjaž Merljak iz Radia Ognjišče in Marija Kolar.

Vsi ki so prihajali na oder so povzdigovali delo Slovenske katoliške misije in dušnih pastirjev, ki so tukaj opravljali svoje delo v prid vernikov in slovenstva na Švedskem. Na ta način se je ohranjala vera, slovenski jezik in slovenski običaji, prav vsi živi in pokojni duhovniki z patrom Janezom Sodja na čelu imajo svoje zasluge pri temu. Sedanji

slovenski dušni pastir gospod Zvone Podvinski, ki je na Švedskem že 19 let je sprejel priznanje Urada Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu ter priznanje Slovenske zveze na Švedskem in zahvalo KD Slovenija iz Olofströma. Čestitk ni in ni hotelo biti konec, saj je zlati jubilej oziroma 50- obletnica nekaj zelo velikega in pomembnega. V kulturnem programu je nastopil tudi Viktor Semprimožnik s frajtonarico in petjem ob spremljavi ansambla Lojzeta Ogorevca, ki nas je spravljal v dobro voljo cel večer v dvorani. Tudi Dani Stražar iz Stockholma je morala pokazati svoje pevske sposobnosti v kulturnem programu. Izkupiček loterije, ki so jo poklonili romarji je bila namenjena misijonarju Pedru Opeka, za organizacijo loterije in zadetkov so bili kot vedno odgovorni Lojze in njegovi iz Köpinga.

Mi iz Olofströma in Ronneby smo kupili ogromno loterij, zato smo tudi pobrali vse najlepše nagrade. Prva nagrada slika s slovenskim motivom, ki jo je narisala Silvana Stopar je odšla v Olofström, čeprav je bila njena želja da bi je dobil kdo iz Göteborga ali iz Stockholma.

Pogovorili smo se tudi s predstavniki oblasti iz Slovenije in s predstavniki veleposlaništva RS v Stockholmu, ki mu grozi ukinitev. Zahvaliti se moramo misijskemu pastoralnemu svetu prav vsem, ki so v rokah imeli organizacijo romanja, prav tako za pripravljeno hrano in postreženo pijačo. Zahvaljujemo se tudi gospodu Podvinskemu za vso prijaznost in brežhibno organizacijo jubilejuma.

O romanju in zlati obletnici v Vadsteni bi lahko pisali še in še, toda če še niste bili v Vadsteni, potem pridite naslednje leto pa boste sami videli kako čudovito je počutje biti med samimi Slovenci in kako se veselimo. Tisti pa ki pridejo vsako leto, ti že vedo kako lepo nam je, samo bog nam daj zdravja da se spet drugo leto vrnemo. Po deseti zvečer in zadnjih pozdravih nas je čakala vožnja domov, 4 ure do Kallinge, kjer smo pri Cirilu in Silvani stali skoraj celo uro nato pa spet naprej za Olofström in Hästvedo. On petih zjutraj smo pa bili vsi že doma v topli postelji in sanjali o samih lepih stvareh...

Ciril Marjan Stopar

Predstavitev Slovenije dne 9. maja v Stockholmu na prireditvi ob Dnevu Evrope

V sredo, 9. maja 2012, je potekala v Stockholmu prireditev ob Dnevu Evrope, na kateri

je sodelovala tudi Veleposlaništvo Republike Slovenije v Stockholmu. Prireditev je potekala od 10.30 do 19.00 v središču Stockholma, v parku Kungsträdgården. Namen prireditve, pripravljene pod okriljem Predstavništva Evropske komisije in Informacijske pisarne Evropskega parlamenta (EPOI) v Stockholmu ter z naslovom »*Growing Stronger Together*«, je prikazati dodano vrednost in kulturno bogastvo Evrope.

Sodelujoče evropske države, tudi Slovenija, so poleg predstavitev države v posameznih šotorih, postavljenih v Kungsträdgården, predstavile občinstvu tudi s kulturnimi nastopi različnih umetnikov.

Kulturno bogastvo Slovenije sta predstavljale dve glasbenici, Danni Stražar in Zala Pezdir, z nastopom na glavnem odru.

Danni in Zala sta Slovenki, ki sedaj živita in delata na Švedskem ter se tudi glasbeno udeležujeta. Glasbenici sta v prvem delu nastopa zapeli ter na violini in kitari zaigrali nekaj pesmi iz bogate slovenske ljudske glasbene dediščine, v drugem delu pa predstavili tudi pesmi slovenske sodobne zabavne glasbe.

Na prireditvi so priskočili Veleposlaništvu na pomoč tudi predstavniki Slovenskega društva in Švedsko slovenskega prijateljskega društva iz Stockholma, ki so skrbeli, da so vsi, ki so se ustavili pri naši stojnici, dobili informacije o Sloveniji. Naši Slovenci so bili tudi na posnetku Švedske televizije.

Ronny Colner

Kmalu bo minilo 20 let (oktober 1992), odkar je bil narejen tale posnetek spodaj. Fantje na

sliki so takrat že vsi napolnili *abrahamova* leta, le Zvonko se je tedaj šele srečeval z njimi... . Med tem je preteklo že kar nekaj voda, marsikaj je sedaj drugače. Treh fantov, ki so

na tej sliki, ni več med nami. To so iz leve strani - Slavko Dolničar, Alojz Černek in Peter Bernardi. Vseh treh in ostalih naših pokojnih rojakov v Landskroni in okolici se toplo spominjamo, ostalim pa želimo zdravje in dolgo življenje!

AB

Umrl je pesnik in prevajalec Ivan Minatti

Intimistični pesnik človeške odtujenosti

9. junij 2012, zadnji poseg: 10. junij 2012

MMC RTV SLO

V 89. letu starosti je umrl slovenski pesnik Ivan Minatti. Sodi v pesniško generacijo, ki je začela pisati med vojno in nato nadaljevala po njej.

Pesmi Ivana Minattija so predvsem intimistične, večinoma govorijo o odtujenem človeku, ki se zateka v naravo. Ena njegovih najbolj poznanih pesmi pa je *Nekoga moraš imeti rad*. Foto: MMC RTV SLO

Ivan Minatti (1924-2012), čigar pesem *Nekoga moraš imeti rad* je med Slovenci že skoraj ponarodela, velja za enega najpomembnejših in najznačilnejših

pesnikov prvega povojnega rodu ter tipičnega predstavnika povojnega intimizma.

Minatti se je rodil 22. marca 1924 v Slovenskih Konjicah, pri petih letih pa se je družina preselila v Slovenj Gradec in pri desetih v Ljubljano. Med vojno je maturiral na gimnaziji v Ljubljani.

"Pionir intimizma"

Svojem pokojnika je izraze sožalja že poslal tudi minister za izobraževanje, znanost kulturo in šport **Žiga Turk**. "*Ivan Minatti je bil velik slovenski pesnik, nepozaben in nedosegljiv lirik poveljne slovenske poezije, pionir v časih po drugi svetovni vojni, ki intimizmu še niso bili naklonjeni,*" je zapisal.

Nekoga moraš imeti rad

Nekoga moraš imeti rad,
pa čeprav trave, reko, drevo ali
kamen,
nekomu moraš nasloniti roko na ramo,
da se, lačna, nasiti bližine,
nekomu moraš, moraš,
to je kot kruh, kot požirek vode,
moraš dati svoje bele oblake,
svoje drzne ptice sanj,
svoje plašne ptice nemoči
- nekje vendar mora biti zanje
gnezdo miru in nežnosti -,
nekoga moraš imeti rad,
pa čeprav trave, reko, drevo ali
kamen
ker drevesa in trave vedo za samoto
- kajti koraki vselej odidejo dalje,

pa čeprav se za hip ustavijo -,
ker reka ve za žalost
- če se le nagne nad svojo globino -,
ker kamen pozna bolečino
- koliko težkih nog
je že šlo čez njegovo nemo srce -,
nekoga moraš imeti rad,
nekoga moraš imeti rad,
z nekom moraš v korak,
v isto sled -
o trave, reka, kamen, drevo,
molčeči spremljevalci samotnežev in
čudakov,
dobra, velika bitja,
ki spregovore samo,
kadar umolknejo ljudje.

Morda je sloves velikega pesnika primerno zaznamovati tudi z njegovimi lastnimi verzi na to temo. V pesmi ***Ko bom umrl*** je že leta 1947 zapisal:

*Ko bom umrl, me nikar ne pokopljite med
mrtva trupla — v grobu je tesno. Pod brezo
me brez krste položite, ko mesec bo
prijadral na nebo.*

*Tam bom s steklenimi očmi strmel v modrino neba,
ki z zvezdami se pogovarja, in šum vetrov poslušal,
ki v tišino noči pojo, dokler ne vstane zarja.*

*Ko bom umrl, me na polje ponesite, brez
križa, krste, solz in vzdihovanja, in me pod
belo brezo položite zvečer, ko mrak v njej
lepe sanje sanja.*

N. A., A. J.

ZEMLJIČ, VINCENC

V mestu Malmö je nenadoma umrl Vinko Zemljič. Rodil se je 05. 05. 1939 v kraju Sveti Tomaž blizu Ormoža. Pred tem je na božični dan 2011 po hudi bolezni umrl njegov mlajši brat, Anton Zemljič. Oba brata sta večji del njihnih odraslih življenj bivala v mestu Malmö na jugozahodu Švedske.

Pokojni Vincenc Zemljič iz Malmö

Pokojni Vincenc Zemljič je umrl dobre tri mesece po smrti mlajšega brata Antona, od katerega so se rojaki in sodelavci poslovili 2. januarja tega leta. Takrat se je zbrala velika družina Zemljičevih, tudi iz Slovenije, da so se poslovili od rajnega brata. Vincenc je bil tudi na pogrebu. In kdo bi si mislil, da bo čez tri mesece na vrsti on sam, da stopi pred večnega Sodnika. Od njega se je v sredo, 25. aprila 2012, v pokopališki kapeli St. Gertrud v Malmöju poslovila sestra Kristina s temi besedami: »Kot tvoja sestra bom opisala tvoje potovanje od doma v tujino. Pred 50 leti si se podal na pot v tujino. Zapustil si rojstno hišo, ki ti je nudila varna in vesela otroška leta. Te čase si delil s svojimi brati in sestrami. Rodil si se kot drugi otrok staršema Vinceku in Mariji Zemljič. Žalostni smo, da si nas tako iznenada zapustil. Imamo pa lepe spomine nate, ki jih bomo ohranili vse dni našega bivanja na tem svetu. Ko si na Švedskem zapustil delovno mesto, si vedno bolj pogrešal medsebojne odnose. Bolj in bolj si se počutil osamljenega. Mnogi telefonski klici so ti olajšali to osamljenost. Zadnji čas pa so tudi klici utišali. Zelo te bomo pogrešali. Posebej te bodo pogrešali tvoji trije otroci: Robert, Karolina in Elizabet, vnuk Luka ter tvoje sestre in brata z družinami. Pred kratkim si tukaj spremljal svojega mlajšega brata Antona na njegovi zadnji poti. Želimo vama večni mir in večna luč naj vama sveti. Dragi Vinko, sever naj ti poje tu pesem slovenskega rodu«.

Tako je še enkrat zazvenela v zadnje slovo pesem Lipa zelenela je. Sorodnikom in prijateljem, znancem in sodelavcem pokojnega Vinka iskreno sožalje!

Vašega duhovnika Zvoneta Podvinskega lahko dobite na 0708278757 ali iz tujine +46708278757.

(Vir: Naša luč)

ČESTITKE

GRATULATIONER

Čestitke Jožefi Vičič: Naša rojakinja iz Örebroja je v mesecu aprilu slavila 80. rojstni dan. Naša Joža, kakor jo kličejo rojaki, je skozi vse svoje življenje ohranila zvestobo Kristusovi Cerkvi in svojim koreninam, saj se z naročilom sv. maš za svoje rajne kakor tudi za duše v vicah ali v drugi namen Bogu zahvaljuje za vse dobrote in darove, ki jih ji je dobri Bog naklonil v dolgem življenju. Kot Primorka je med rojaki vselej kot sončni žarek, ki s svojo preprostostjo in pristnim krščanskim veseljem, vero in zaupanjem v božjo previdnost širi žarke Kristusove ljubezni vsem, ki jo srečujemo v življenju. Draga slavljenka, naj vas dobri Bog živi še na mnoga blaga leta in naj vam pozlati jesen vašega življenja ter da križ ne bi bil pretežak. Bog povrni za vašo zvestobo tudi slovenski misiji in za vso podporo slovenskim dušnim pastirjem skozi zlato obdobje naše misije.

ZP

Čestitke Janku Bukovcu

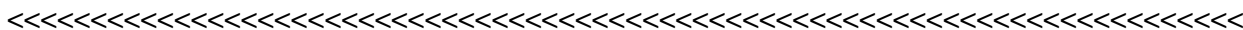

Dragi slavljenec Janko, slovenska skupnost v Halmstadu in z njo tudi slovenski dušni pastir Zvone iskreno čestitata za minuli jubilej. Naj vam dobri Bog nakloni ljubega zdravja na duši in na telesu ter naj vama z ženo Sonjo nakloni še veliko lepih let skupnega življenja.

Kolkor je kapljic morja, kolkor je zvezdic neba, tolko naj let: zdravih, srečnih in veselih Bog vam da –

to želijo vaš župnik in rojaki iz Halmstada in z vse Švedske iz srca.

Slavljenec Janko Bukovec je slavil 70 let.

Göteborg: Andrejinih 40 slavimo in ji čestitamo.

Bjuv: Cirilino velikonočno kosilo tudi za vagabunda Zvoneta

Slovenska skupnost po sv. maši v Stockholmu

Krst Liam Rocco Marco Magnusson v Stockholmu

Obisk Gorenjcev v Göteborg

Vir: *Naša luč; Zvone Podvinski*

Slovensk historia eller Europas bäst bevarade hemlighet

Del 3 från www.slovenienhistoria.se utgår från berättelsen om Veronika Deseniška och handlar om kampen mellan den individuella friheten/kunskapen och absolutismens mörker.

Sammanställt av Vesna Jakše

Veronika Deseniška

Berättelsen om Veronika Deseniška utspelar sig på 1420-talet i Kočevskaregionen. Friderik byggde ett slott på en mäktig klippa, som fick namn efter honom. Slottets marker måste undersåttarna från byarna bruka och även regelbundet underhålla vägen upp till Fridrihštajn.

Friderik förälskade sig i Veronika och gifte sig med henne bara tre år efter sin frus död, vilket väckte misstankar om att han hade mördat sin fru för att få sin hjärtas kärlek.

Frideriks far, greve Herman II Celjski (av Cilli), var emot giftermålet - han trodde att Veronika hade förhäxat sonen, och sände en stor här soldater mot Fridrihštajn, som skulle skilja de älskande åt.

Sin son tog han till fånga, men Veronika fick de leta efter en längre tid innan de till slut fann henne. Herman drev en häxprocess mot Veronika, men hon friades på grund av brist på bevis. Då tog Herman saken i egna händer och lät dränka henne.

Om Friderik II Celjskis och hans utvaldas kärleksnäste vittnar idag endast ruiner mitt i Kočevskaskogarna...

Carl Postl: Slottet Fridrihštajns ruiner, 1864

Kompositören Danilo Švara satte upp en opera om Veronika Deseniška där i sista akten det missnöjda folket kräver hämnd på Herman för mordet på Veronika. Denna berättelse får ut-

göra inledningen till följande del av den slovenska historien, som handlar om en tid då den världsliga och andliga makten sammanblandas (häxprocesserna är ett uttryck för det), vilket föder reformationstankar. Folket som knegar för herrarna och deras missnöje med maktens nycker väcker ett frihetsbegär, som uttrycker sig i folkets uppror - bl.a. de många bondeupproren. Samtidigt växer de utbildades och upplystas skara:

En annan Herman, **Herman av Karantanien** (ca 1110 - ca 1154) är den förste kände slovenske vetenskapsmannen. Han var matematiker, astronom, astrolog, naturfilosof, författare samt översättare av Koranen och astrologiska skrifter. Han var även den viktigaste översättaren av arabiska astronomiska skrifter under 1100-talet - hans översättningar hade ett särskilt stort inflytande på det medeltida Europas astronomi - och han introducerade också samtidigt den arabiska kulturen i Europa. Hans filosofiska avhandling, *De essentiis*, som skrevs 1143 gavs åter ut i Tyskland 1982.

Herman lade till "från Carinthia" till sitt namn för att beskriva sin härkomst (Stora Karantanien). Kroaterna har lagt till honom på sin lista över viktiga kroater, då han troligen föddes i ett område i centrala Istrien, som idag tillhör Kroatien, men som på den tiden och även långt senare tillhörde det slovenska språkområdet och det kroatiska ännu inte räckte så långt (se nedan).

Barbara av Celje (1388 - 1451) var drottning av Ungern och senare också över Böhmen, Tyskland, Italien och slutligen kejsarinna av Heliga romerska riket (se del 1) samt är den hittills mest framstående slovenskan i historien. Hon gifte sig med Sigismund av Luxemburg (se del 2) efter att hennes far Herman II av Celje hade räddat Sigismunds liv. Hon talade slovenska, tyska och latin och var en intelligent och sofistikerad adelsdam. Senare lärde hon sig även andra språk. Hon ägnade sig också åt astrologi och alkemi. Hon ägnade sig åt alkemi särskilt mycket efter sin mans död då hon vistades på tjeckiska kungliga slottet och senare i Melnik, där hon också gjorde experiment och fick besök av många framstående alkemister. Enligt F. J. Schütz efterforskningar så var hon inte bara en av de tidigaste utan också en av de systematiskt verksamma medeltida alkemisterna, som inte ägnade sig främst åt att försöka framställa guld, utan såg det som en naturvetenskaplig disciplin.

Hon lyckades också bromsa upp den tyska feodala spridningen mot öst under ett helt sekel. Hon och hennes kusin Anna, drottningen av Polen, hade inflytande på utgången av slaget vid Tannenberg 1410. Barbara var fientligt inställd till Habsburg - först 1527 lyckades de vinna den ungerska kronan. Hon spelade alltså en avgörande roll i Europas öde. Hon ligger begravd i S:t Vitus katedral i Prag.

Mellan åren 1377 - 1450 studerade 2271 unga från de slovenska områdena i Wien. Drygt 100 år tidigare mellan 1230 - 1249 härjade pesten i 11 epidemier på slovensk mark. Och det väntade knappast bättre tider. 1408 skulle den första turkiska räden drabba folket och dessa räder skulle suga musten ur folket år efter år tills turkarna besegrades år 1593.

Under denna tid lades också alltmer börda på folket för att bl.a. finansiera armén. 1456-60 höjdes priset på guld med åtta gånger och pengarnas värde sjönk till en tolftedel.

Bonden hade det extremt svårt på grund av turkiska räder (bara mellan 1525-1530 var det 50 räder i Kranjska), landets försvar (deltog i armén), och extra skatt (till försvaret). Situationen var sådan att det motiverade till en omorganisation av ekonomin - att släppa på banden, medverka i handeln och fokusera på att arbeta för sig själv. Bördorna orsakade stort missnöje över andra samhällsklassers privilegier. Även borgarna anslöt sig till missnöjet på grund av de turkiska räderna och den sämre handeln och högre skatt. Adeln kände också av de svåra tiderna ekonomiskt.

Den feodala samhällsordningen naggades i kanten - det uppstod en centralisering med den inhyrda armén, centrala ämbetsverk och administration. Det uppstod stora konflikter mellan landsadeln och regenten; regionsseparatismen och den centrala regeringen.

I detta hade kyrkan en särskild roll. 1431 blev patriarken Ludvig II från Oglej (Aquilea) ledare för oppositionen mot påven. Oppositionen ville ha den dömande och juridiska makten och införde delar av den världsliga och feodala makten till kyrkan. Kyrkan förföll moraliskt och det hjälpte inte att biskopssätet i Ljubljana grundades 1461 - det kunde inte hindra utvecklingen.

Alla tre samhällsklasserna motsatte sig kyrkan, samtidigt som det uppstod kris även dem emellan:

- Adeln ville tillskansa sig den kyrkliga egendomen och bättra på sin ekonomiska makt. Den ville återinföra slottsbruket som viktigaste form av ekonomi, skatt in natura, obegränsad livegendom och en handelsmonopol som skulle driva bort bonden och borgaren från den rollen.
- Borgarna såg lösningen inom feodalismen och såg sin roll inom handel och hantverk.
- Bönderna skanderade sin "gamla rätt" (slo. stara pravda): den situation som bestämts och skrivits ner i landegendomsregistret.

Trots bakåtsträvande orientering så drev de verkliga historiska följderna utvecklingen bort från feodalismen. I kampen hade bondeupproren den största rollen.

Det första större bondeupproret skedde 1478 i Koroška (Kärnten). Sedan följde det första storslovenska bondeupproret 1515 i Kočevska på greve Turns marker där det deltog omkring 80 tusen bönder och 1635 kom det andra storslovenska upproret.

fortsättning följer

Izdajatelj / Utgivare: Slovenska zveza / Slovenska riksförbundet i Sverige

Box 237, 261 23 LANDSKRONA Telefax: 0457-771 85 / 031-52 82 96

Predsednik/Ordför: Ciril M Stopar, Tajnik/Sekr: Marjana Ratajc

NASLOVI - ADRESSER

KK SLOVENIJA

c/o Rudolf Uršič

Norregata 9, 633 46 Eskilstuna

Preds.: Rudolf Uršič, 016-14 45 49

rudolf.ursic@qlocalnet.net**IVAN CANKAR**

N Långgatan 93

330 30 Smålandsstenar

Preds.: Branko Jenko, 0371-303 15

fbjenkomalab@msn.com**SD SIMON GREGORČIČ**

Schee-

legatan 7

731 32 Köping

Preds.: Alojz Macuh, 0221-185 44

aa.macuh@gmail.com**KD SLOVENIJA**

Vallmovägen 10

293 34 Olofström

Preds.: Ciril M. Stopar, 0457-771 85

c.m.stopar@telia.com**SLOVENSKI DOM**

Parkgatan 14

411 38 Göteborg

Jože Zupančič, 031-98 19 37

marianne.ratajc@byggnads.se**SLOVENSKA AMBASADA**

Styrmansgatan 4

114 54 Stockholm

08-545 65 885/6 Fax 08 662 92 74,

e-pošta: vst@gov.siurad.slovinci@gov.si**SKD FRANCE PREŠEREN**

Box 5271

402 25 Göteborg

Lado Lomšek, 031-46 26 87 SKD

lomsek@spray.se**Slovensko društvo PLANIKA**

V:a Hindbyvägen 1

214 58 Malmö

Ivanka Franceus, 040-49 43 85

ivankafranseus@hotmail.com**SLOV. DRUŠTVO STHLM**

BOX 832, 101 36 Stockholm

Vika Lindblad 08 897496 - 0707800920

vikilindblad@gmail.com**PEVSKO DRUŠTVO ORFEUM** c/o Bencek-

Budja, Hantverkarg 50

261 52 Landskrona

A. Budja, 0418-269 26

budja@bredband.net**SLOV./ŠVEDSKO DRUŠTVO**

Darko Berginc; Kadettg 30 D

254 55 Helsingborg

Blagajnik: 042-156 188

DRUŠTVO ARENA Brantaforsv 10

372 50 Kallinge

Tel.: 0457-20840/ 103 80

SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA

Parkgatan 14

411 38 Göteborg

Zvone Podvinski, 031711 54 21

Zvone.podvinski@rkc.si

*Toplo in sončno poletje svojim bralcem želi uredništvo SLO-
VENSKEGA GLASILA!*

En skön och varm sommar önskar redaktionen!

